

סדר יום | מפגש 1 – "מסגרת חשיבה"

יום א' 3.11.2019 | 13:30-9:45
בית המדפיס (JVP), דרך חברון 24 ירושלים

התכנסות

10:00-9:45

דברי פתיחה והיכרות עם חברי הועדה

יו"ר ועדת ההיגוי, מר גנאדי קמנצקי, מנהל אגף בכיר מיפוי ותכנון
במשרד החינוך

11:00-10:00

גב' דניאלה בן עטר, נציגת קרן ברנדון ליר בישראל

ד"ר אמילי סילברמן, הקליניקה האורבנית, האוניברסיטה העברית.
גידו סגל ותמי גבריאל, גבריאל-סגלהרצאת פתיחה: "התפתחות הילד
בסביבה עירונית"

11:30-11:00

ד"ר דנה שי, ר' מכון SEED, המכללה האקדמית ת"א-יפו

עקרונות התכנון ומסגרת מדיניות

12:15-11:30

גידו סגל ותמי גבריאל, גבריאל-סגל

סיכום המפגש ודיון משותף

13:00-12:15

ארוחת צהריים קלה

13:30-13:00

ליצירת קשר: גבריאל-סגל, מנהלי פרויקט
דואר אלקטרוני: office@gavseg.com | טלפון: 03-9711411

יו"ר ועדת ההיגוי: גנאדי קמנצקי, מנהל אגף בכיר
מיפוי ותכנון במשרד החינוך

נציגת קרן ברנרד ון ליר בישראל: דניאלה בן עטר

צוות עבודה

ניהול פרויקט, אדריכלות ותכנון:
תמי גבריאלי, גידו סגל, הילה בר-נר, שלמה מזור –
גבריאלי סגל

יועצת אקדמית: ד"ר אמילי סילברמן –
הקליניקה האורבנית, האונ' העברית

יועצת לגיל הרך: ד"ר דנה שי - מכון SEED,
המכללה האקדמית ת"א-יפו

אדריכלות נוף: רם אייזנברג, ירון צלניק -
רם אייזנברג עיצוב סביבה

תכנון תנועה: מרק רנדר, אלדד לבל, אביעד כהן -
אמא"ב תחבורה ותנועה

הרכב ועדת ההיגוי

ממשלה			
שם פרטי	שם משפחה	תפקיד	ארגון
טל	כהנא	ראש תחום מתקני משחקים	מכון התקנים
אורנה	פז	מנהלת האגף לחינוך קדם יסודי	משרד החינוך
סימה	חדד	ס' יו"ר המועצה	משרד החינוך
מאיה	טופול	אגף בכיר, תכנון אסטרטגי	מינהל התכנון
אדית	בר	מנהלת מינהל הפיתוח	משרד הפנים
טופז	פלד	מנהלת אגף הנדסת תנועה באגף בכיר תכנון תחבורתי	משרד התחבורה
שושי	גולדברג	א. תכנית 1,000 ימים ראשונים	משרד הבריאות
אבי	בן זקן	סמנכ"ל	משרד הבריאות
גורי	נדלר	מנהל אגף בכיר לתכנון, הרשות להתחדשות עירונית	משרד השיכון והבינוי
ורד	סלומון	אדריכלית משרד השיכון	משרד השיכון והבינוי
שולמית	גרטל	מרכזת בכירה תכנון ערים	משרד השיכון והבינוי
שני	מנדל-לאופר	רפרנטית דיור	משרד האוצר
אמיר	מדינה	אגף מעונות יום ומשפחתונים	משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
אילן	שם טוב	יועץ-כלכלן	ותמ"ל
רותם	זהבי	מנהל אגף בטיחות סביבתית במוסדות חינוך	משרד החינוך
פנינה	פרל-קפלן	ממונה על תכנון סביבתי, אגף תכנון סביבתי ובניה ירוקה	המשרד להגנת הסביבה
נועם	הירש	מנהל תחום ארצי תכנון ובניה	משרד הבריאות

אקדמיה			
שם פרטי	שם משפחה	תפקיד	ארגון
דנה	שי	ד"ר, יו"ר מכון SEED לחקר התפתחות רגשית בינקות	המכללה האקדמית ת"א-יפו
אמילי	סילברמן	ר' הקליניקה האורבנית	האוניברסיטה העברית

רשויות מקומיות			
שם פרטי	שם משפחה	תפקיד	ארגון
מיכל	מנקס	סמנכ"ל חינוך וחברה	מרכז שלטון מקומי
נגה	אלבויים	אדריכלית, מנהלת מחלקת מבני ציבור עיריית חולון	פורום ה-15
אודי	כרמלי	מהנדס העיר	עיריית תל-אביב-יפו
בשמת	צפדיה-וולף	מנהלת תכנית URBAN95 ת"א-יפו	עיריית תל-אביב-יפו
רועי	לביא	אדריכל העיר	עיריית באר שבע
כארם	מחאמיד	אדריכל העיר	עיריית אום אל פחם
אינה	קיסלנקו	מהנדסת העיר	עיריית אלעד
יעל	היימן	אדריכלית העיר	עיריית בית שמש

ארגוניים אזרחיים ועצמאיים			
שם פרטי	שם משפחה	תפקיד	ארגון
ענאיה	בנא-ג'רייס	אקדמאית ומתכננת ערים	המרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי
איילת	גבעתי	ר' תחום פיתוח	בטרם
ענת	הורוביץ-הראל	אדריכלית, פרויקט שכונה 360	המועצה הישראלית לבניה ירוקה
מוסטפא	אבו רומי	אדריכל, מומחה לתכנון מוסדות חינוך	עצמאי

אילו החלטות תכנון היתם מקבלים אם היתם מביטים על העיר מגובה 95 ס"מ?

מה החשיבות של תכנון לילדים צעירים ומשפחותיהם בישראל?

91% מהאוכלוסייה מתגוררת

במרחבים עירוניים

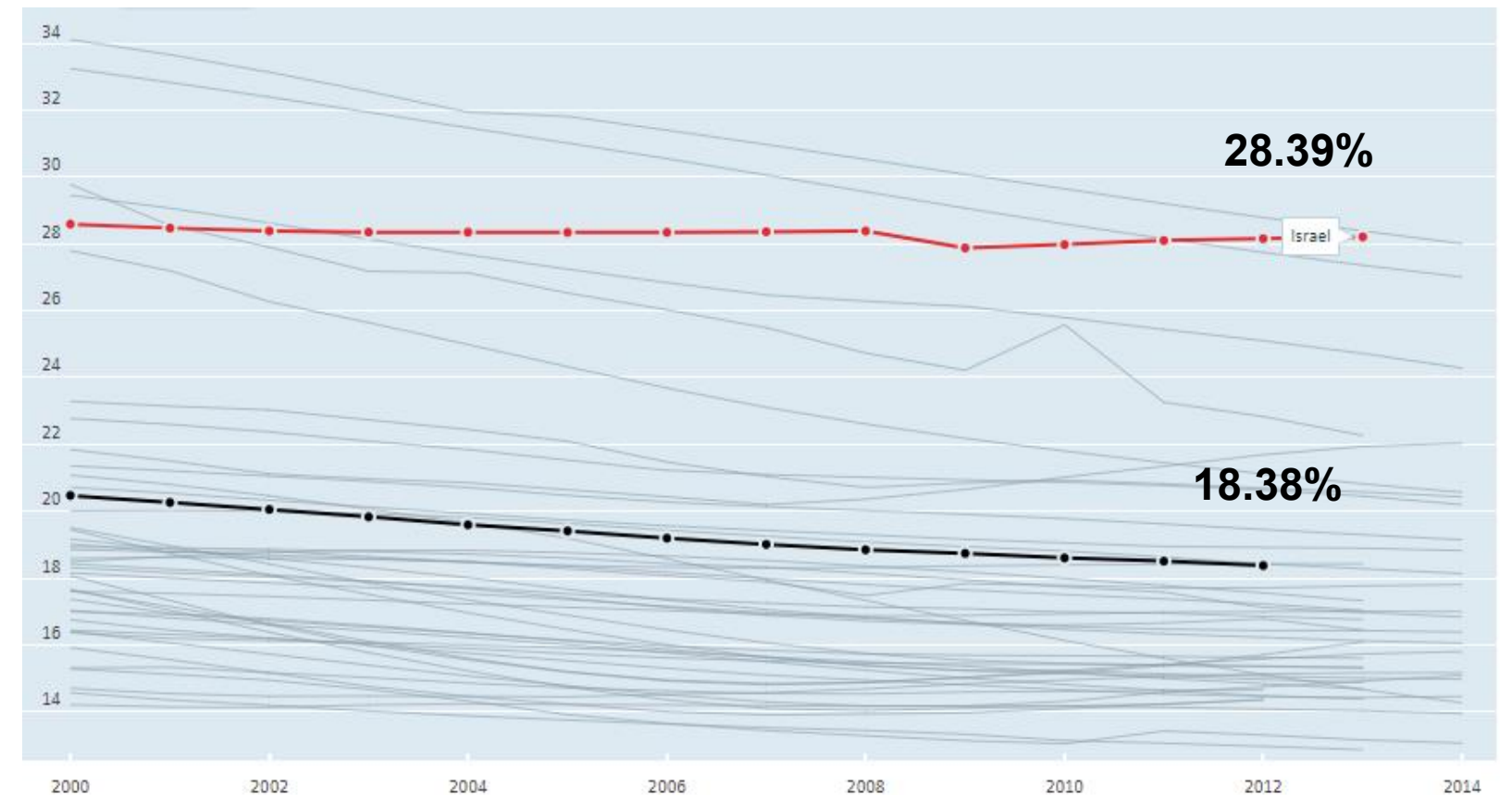
(לעומת 55.2% עולמי)

נתוני הבנק העולמי 2018

ובעלת שיעור צפיפות גבוה במיוחד

(393.7 תושבים לקמ"ר)

Percent of children 0-14, [Israel and OECD average](#). 2000-2013

ישראל בעלת שיעור ילדים גבוה במיוחד
ביחס למדינות ה-OECD.

כ-1.7 מיליון ילדים עד גיל 9

19.7% מהאוכלוסייה

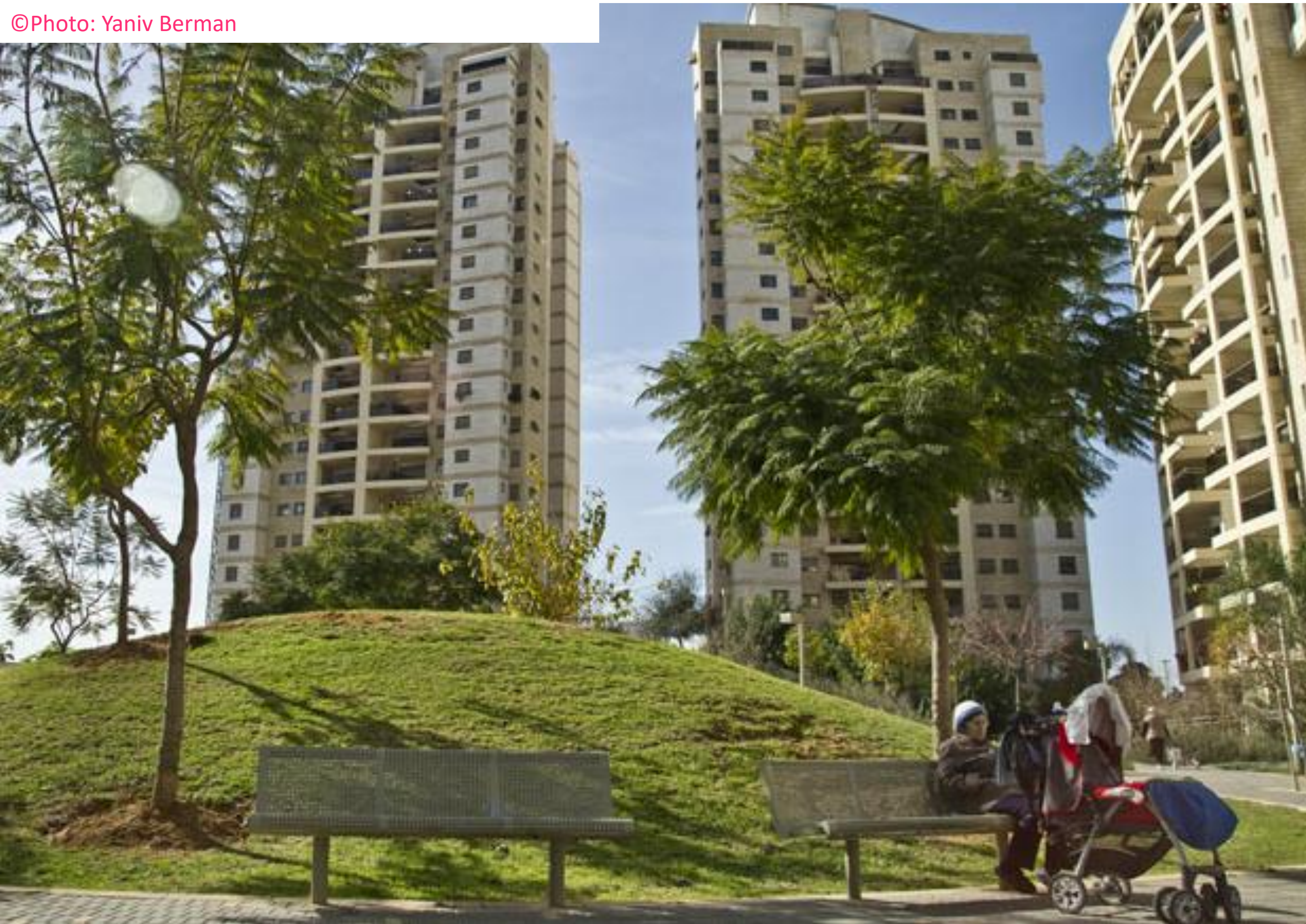
ממוצע הילדים לאשה הגבוה במדינות המפותחות

(למ"ס 2017)

מה החשיבות של תכנון לילדים ומשפחותיהם בישראל?

©Photo: Yaniv Berman

- תכנית הדיור הלאומית צפויה להוסיף 1.5 מיליון יח"ד בשנים הבאות - תכניות שנערכות כעת **ישפיעו על 40% ממלאי הדיור העתידי.**
- תכניות לציפוף מציעות **בניה לגובה**, אשר באופן ייחודי צפויה לאכלס בעיקר משפחות עם ילדים.

גיבוש הנחיות חדשות ועדכון הנחיות קיימות לתכנון ועיצוב סביבות עירוניות.

גיוס בעלי עניין לשים דגש על תכנון סביבות חיים שתומכות בילדים צעירים ומשפחותיהם.

זיהוי הזדמנויות ליישום ההנחיות בתכניות ופרויקטים בטווח הקצר והארוך.

גיבוש כלים למדידה ולהערכת הצלחתם של פרויקטים ותכניות.

גיבוש ואישור מסמך הנחיות תכנון מותאם לילדים צעירים (עד גיל 9) ומשפחותיהם
בתחומים הבאים:

סביבת המגורים

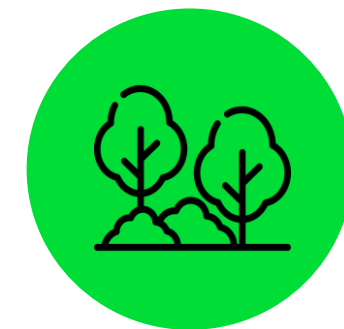
ניידות

מבנים ומוסדות ציבור

מרחב הרחוב

גינות ופארקים

! דגשים !

תכנון מותאם לאוכלוסיות: יהודית כללית, ערבית וחרדית

תכנון לילדי הגיל הרך (0-5) בהתאם לגישת "תכנון מגובה 95 ס"מ - Urban95"

מדיניות תכנון ופריסת שימושים

הנחיות עיצוב ופיתוח פיזי

דוגמאות מהארץ והעולם

כלים לבקרה והערכה

היבטים ארגוניים

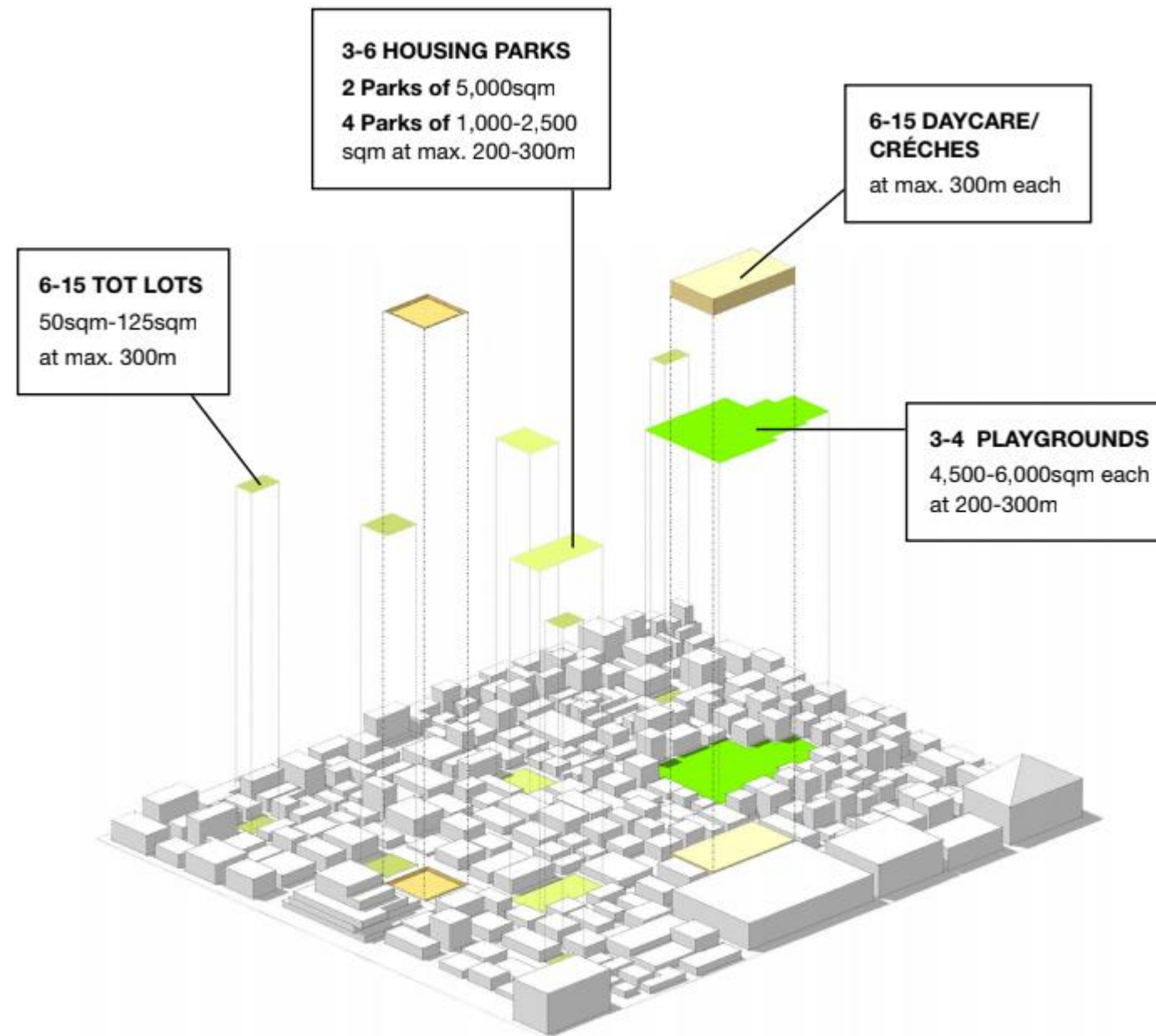

Figure 3.3: Neighbourhood model for ITC

מדיניות תכנון – פריסת סוגי גינות ופארקים (הודו)

ITC BENCH TYPES FOR STREETS

Not all benches are created equal. ITC benches have a specific set of characteristics based on needs and use patterns. Benches are best for ITCs when they are designed to function as work surfaces.

Key aspects of ITC benches:

- They should be low, wide, and flat.
- Low to the ground so that toddlers can easily crawl onto them. 20cm–40cm.
- Wide so that caretakers can place baby carriers and other gear and equipment, and in some instances, they should have back rests. ITC benches should be at least 60cm wide.
- Made of materials that are durable and easy to clean.
- They should not be made with slats or contain gaps where things can slip through.
- Seat walls should be integrated in pedestrian refuges.

Good case in the Skanderbeg square

Good case of ITC bench: sofat

מדיניות תכנון ופריסת שימושים

הנחיות עיצוב ופיתוח פיזי

דוגמאות מהארץ והעולם

כלים לבקרה והערכה

היבטים ארגוניים

הנחיות עיצוב לספסלים, טיראנה, אלבניה

מרכיבי מסמך ההנחיות

מדיניות תכנון ופריסת שימושים

הנחיות עיצוב ופיתוח פיזי

דוגמאות מהארץ והעולם

כלים לבקרה והערכה

היבטים ארגוניים

דוגמה מהארץ: שילוב 2 כיתות גן במבנה מגורים מתחם שוק בצלאל בתל אביב.

The Bayside development in Toronto shows how the child care's outdoor space was located on the 2nd level by taking a 'bite' out of the building. This alternative massing solution was a response to a constrained site and involved cooperation between the developer (Waterfront Toronto), City Planning and Children Services.

דוגמה מהעולם: שילוב חצר של מעון יום בקומה שניה של מבנה מגורים בטורונטו, קנדה.

Indicator 5/65

PERCENTAGE OF DAILY TRIPS BY NON-MOTORIZED MEANS

Definition

Non-motorised means of transport includes mainly cycling, walking and cycle rickshaws. percentage of non-motorised trips as a percentage of the total number of daily trips

Rationale for the Indicator

It is critical that ITCs are able to access all parts of a neighbourhood easily and conveniently. A neighbourhood planned for ITCs has a mix of uses and services that give reasons to be outdoors and within comfortable walking distances. There are key destinations that ITCs may go to on a regular basis such as daycare, health centres, parks and other amenities. The presence of these within the neighbourhood enhances their accessibility, through travel modes such as walking and cycling.

Units	Data Requirements	Frequency of Measurements	Jurisdiction of Measurements
%	Survey	Once annually	Neighbourhood
Reliability of Measurements			
Comprehensive traffic survey at all routes/destination	Traffic survey at specific routes/destination as averages	Desk based estimation For example - based on earlier assignment & with systematic on-site verification.	Desk based estimation For example - based on earlier assignment like Comprehensive mobility Plan.
Benchmark Value			
Thriving	Striving	Surviving	
More than 50% of daily trips by NMT	25-50% of daily trips by NMT	Less than 25% of daily trips by NMT	

* Page 3, SLBs for Urban Transport- MoUD, Government of India

מדיניות תכנון ופריסת שימושים

הנחיות עיצוב ופיתוח פיזי

דוגמאות מהארץ והעולם

כלים לבקרה והערכה

היבטים ארגוניים

כלי לבקרה והערכה של שיעור נסיעות יומיות על ידי תנועה לא ממונעת. מסמך הנחיות הודו.

GUIDELINES

i PLANNING FOR CHILD CARE IN MIXED USE BUILDINGS

- During the development review process, if child care is an identified need, staff from both City Planning and Toronto Children's Services must be involved in early conversations to explore providing integrated child care facilities on site (while balancing the needs for other community infrastructure) and to support child care development details.
- New child care facilities will adhere to the Provincial *Child Care and Early Years Act* and the City of Toronto's *Child Care Design & Technical Guideline R1 2016* and the *Child Care Development Guideline*.
- Locate child care facilities so that they:
 - are near pedestrian, cycling and transit routes to minimize dependence on vehicles; and
 - consider adjacencies to other community services and facilities such as schools, parks and recreation facilities.

The Bergamot child care centre in Toronto located a portion of its required outdoor space in the adjacent public park. This innovative solution on a constrained site required City and Agency cooperation. The new child care centre funded the new play equipment in the park which is open to the public outside of facility hours.

ii DESIGNING CHILD CARE IN MIXED USE BUILDINGS

- Child care is to be located on the first floor of a building. If this is not feasible, the second floor may be considered.
- Children Services seeks new facilities to accommodate a minimum of: 62 children with 1 room of 10 infants, 2 rooms of 10 toddlers, and 2 rooms of 16 preschoolers.
- Child care facilities should provide a minimum of 2.8m² of unobstructed indoor and 5.6m² of unobstructed outdoor space per child, as well as ancillary space, unencumbered by building structure, in order to achieve optimal space layouts.
- Outdoor play space should be:
 - directly accessible to child care indoor space;
 - located away from high-volume traffic and other vehicular areas;
 - oriented to maximize sunlight and create favourable exterior micro-climates for environmental comfort; and
 - protected from shadow and wind impacts caused by existing and future development.
- Pick-up and drop-off areas should be urbanized and prioritize pedestrian and bicycle access. Vehicular access should be located on the street (with signage), internal to the site (at the side or rear of the building) or underground in order to minimize negative impacts on the public realm with new lay-bys or drive aisles.
- On constrained sites:
 - innovative building design and massing strategies are encouraged to accommodate outdoor play space oriented to maximize access to sunlight; and
 - explore opportunities for shared use agreements to locate a portion of the outdoor play space on adjacent lands such as parks if space permits and if the child care operator commits to its higher standard of maintenance.

- Shared use agreements, including a time/use plan and detailed maintenance requirements, should be developed early on in order to maximize community spaces and guarantee operational success.

מדיניות תכנון ופריסת שימושים

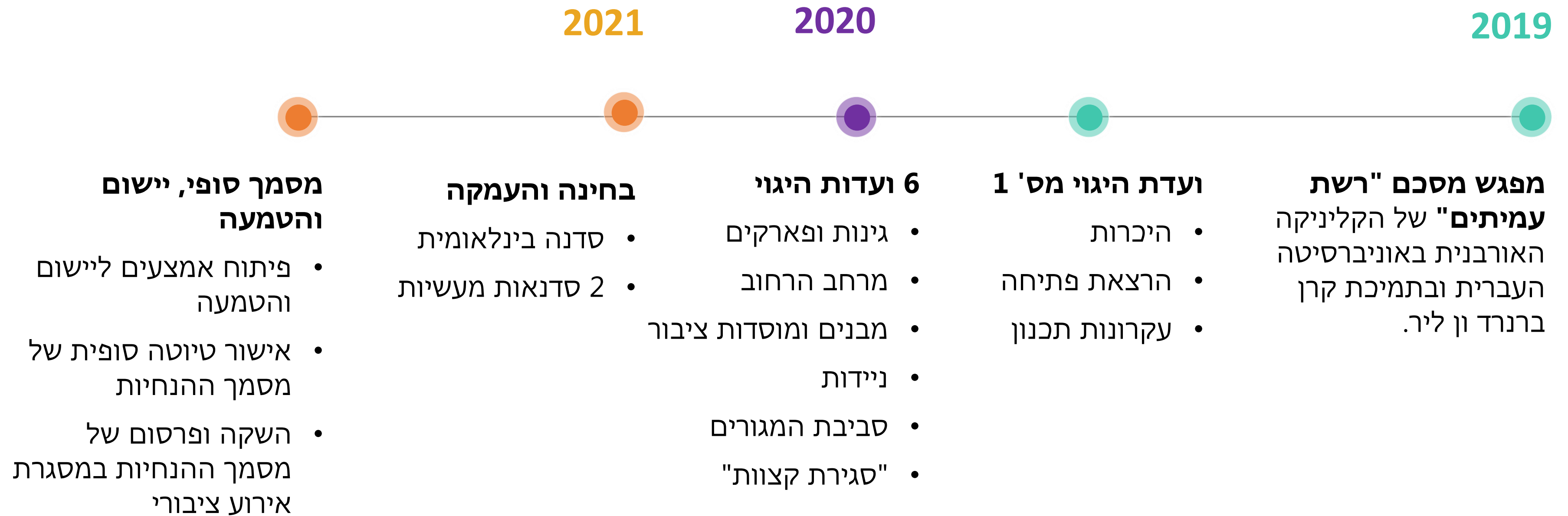
הנחיות עיצוב ופיתוח פיזי

דוגמאות מהארץ והעולם

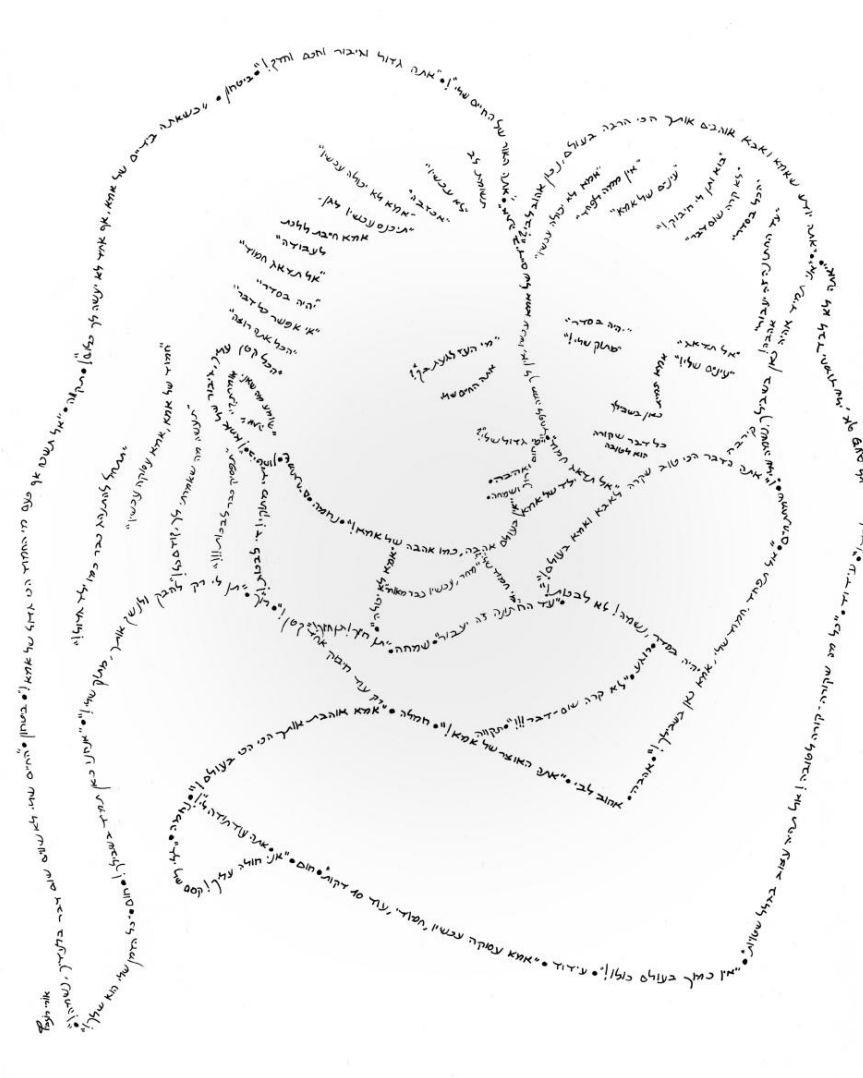
כלים לבקרה והערכה

היבטים ארגוניים

היבטים ארגוניים: יצירת נוהל חלוקת שימושים וזמנים בין משתמשים בתכנון מעונות יום במבני עירוב שימושים. מסמך הנחיות טורונטו, קנדה.

מה הייתה התקופה המשמעותית בחייוך?

תקופת החיים הראשונה היא קריטית לתפקוד בהמשך החיים

להתפתחות ילדים גוונים ומופעים רבים

ההתפתחות מושפעת הן מגורמים תורשתיים והן מגורמים סביבתיים

גורמים סביבתיים משמעותיים להתפתחות מיטיבה

לקשר הורה-ילד תפקיד קריטי להתפתחות מיטיבה

יש לקחת בחשבון הן את צרכי ההורה והן את אלו של הילד

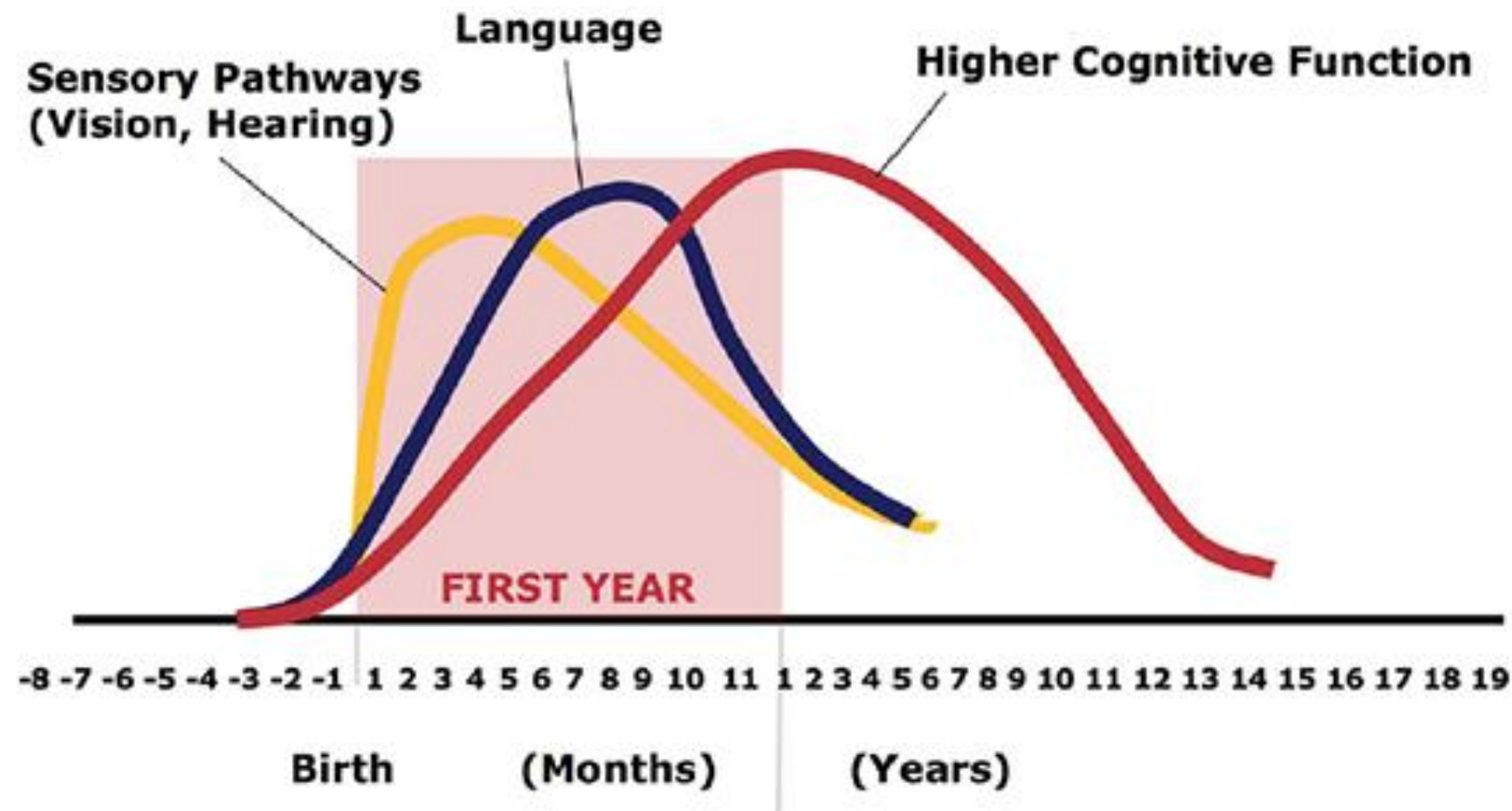

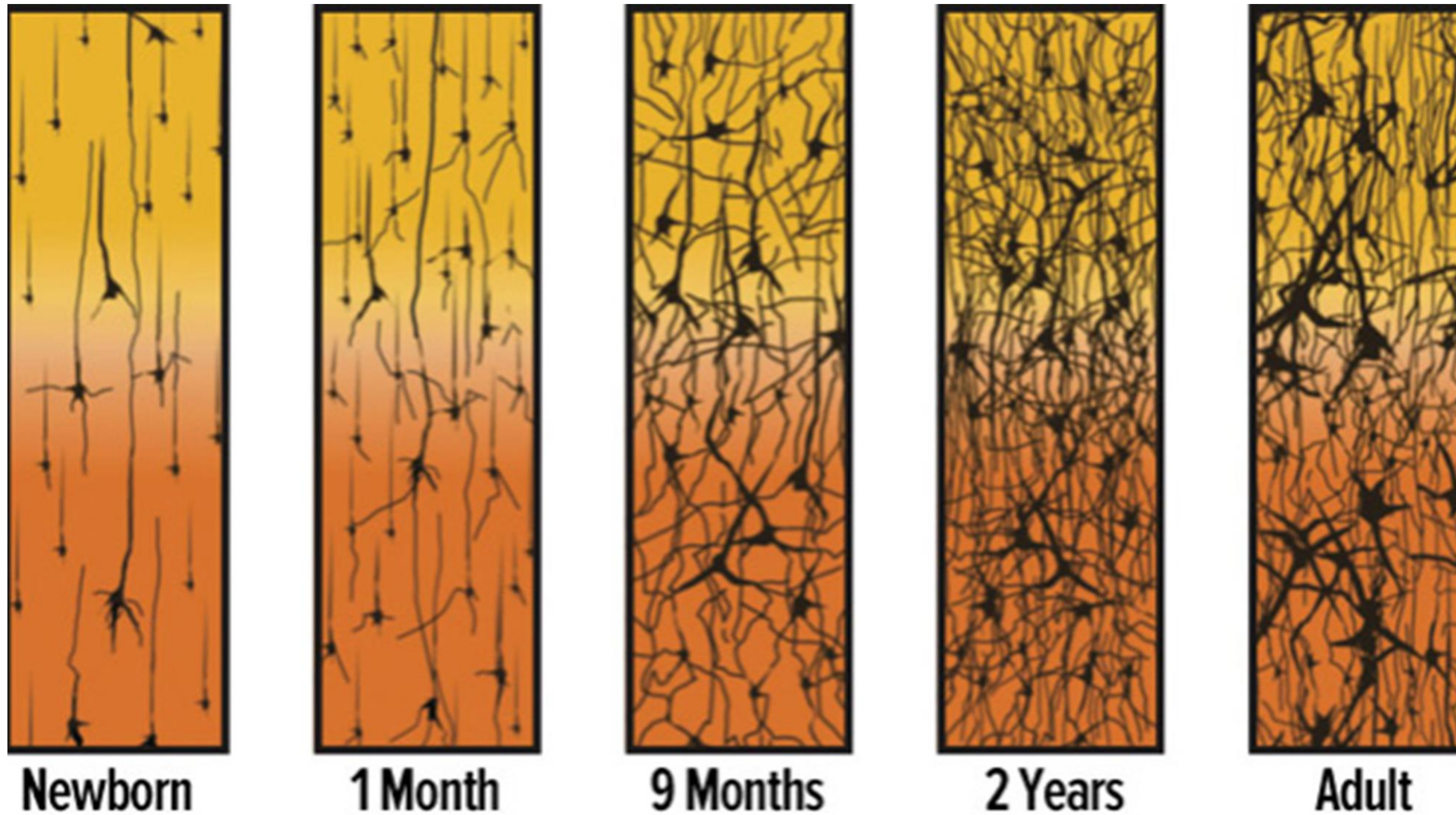

- תקופת החיים המשמעותית ביותר של האדם
- הנחת התשתית לכלל ההתפתחות המאוחרת יותר
- השפעה ארוכת טווח על בריאות, למידה ורווחה אישית

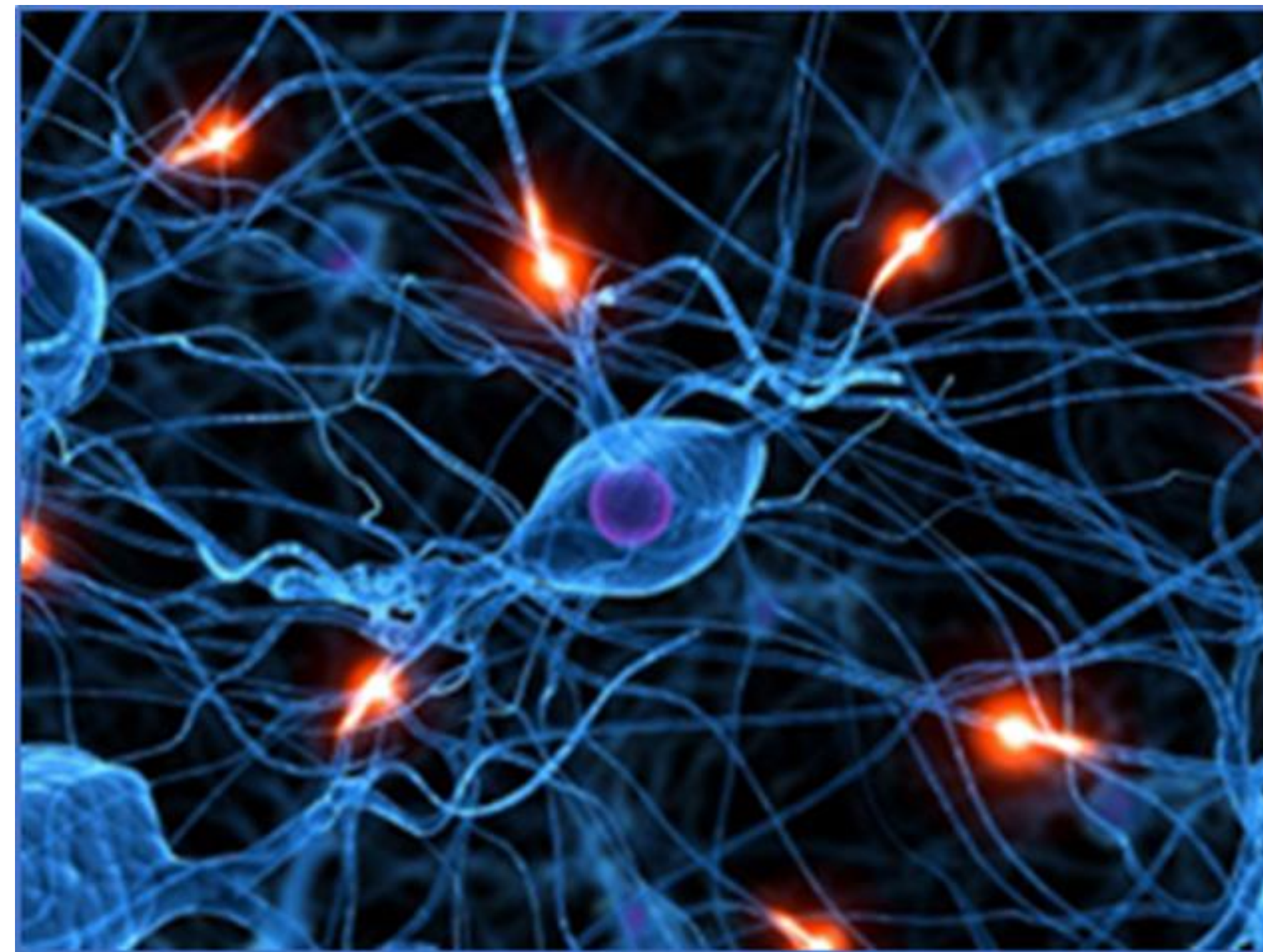
Human Brain Development

Neural Connections for Different Functions Develop Sequentially

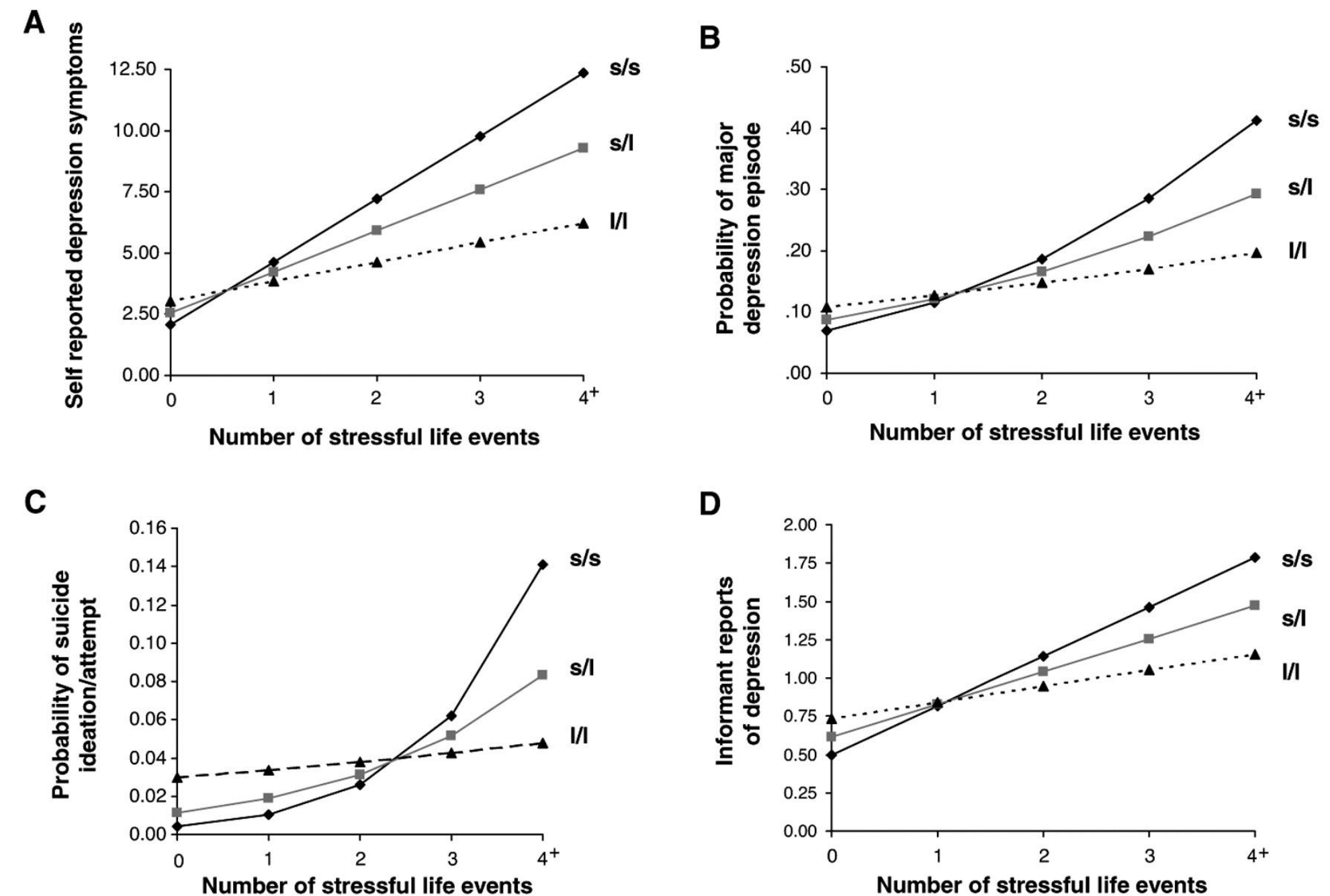

הייצור וההשמטה של סינפסות באופן תלוי-
שימוש בשנים הראשונות של החיים על מנת
לאפשר לילדים להתאים עצמם לנסיבות החיים
שסובבות אותם, באשר הן.

הרגישות של אדם לאירועי דחק תלוי במערך הגנטי שלו.

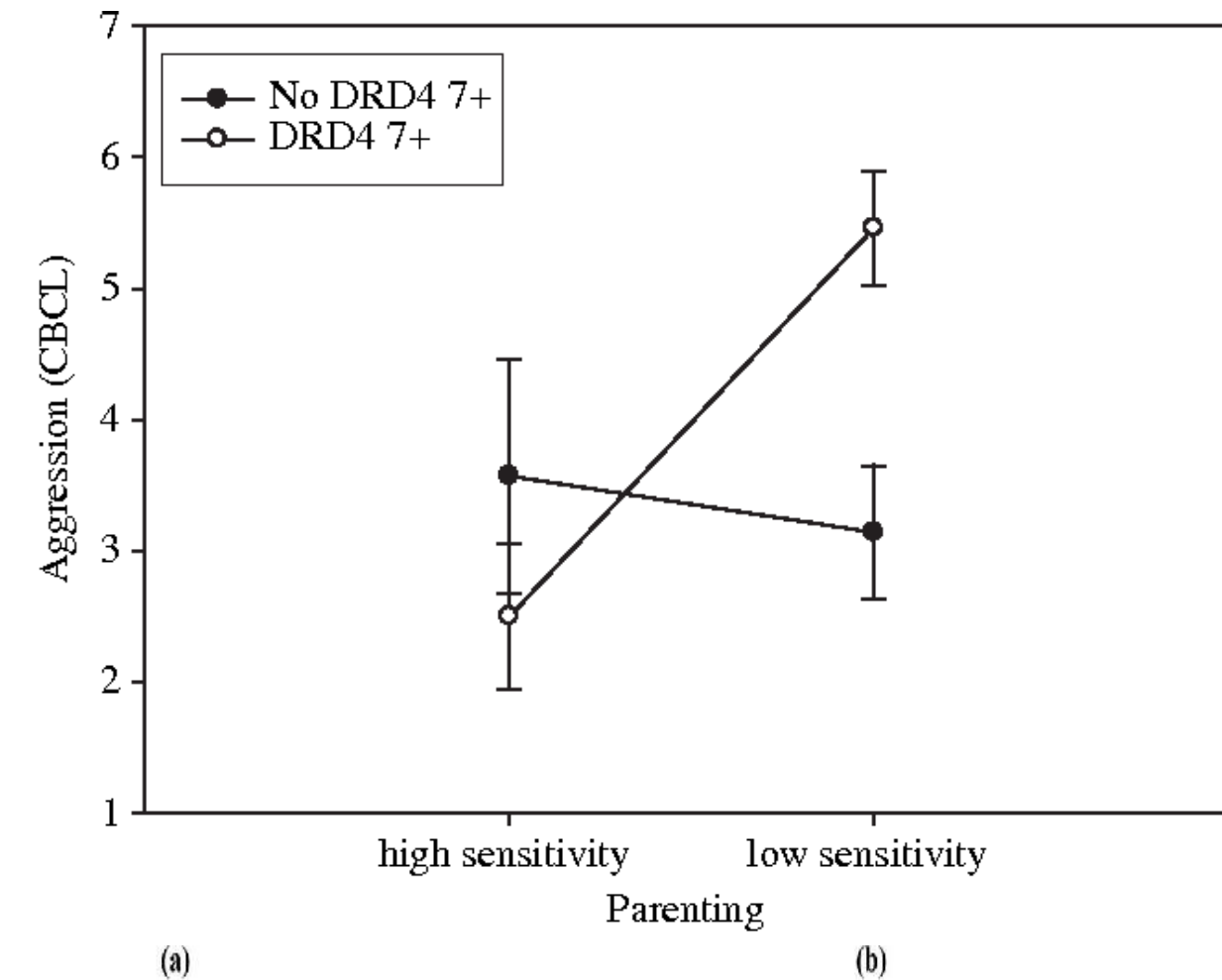
אם לאדם גנוטיפ מסוים, אזי אינטראקציה עם הסביבה עשויה להביא את אותם גנים לבוא לידי ביטוי.

(Caspi et al., 2003)

בחינת ההשפעה של גן מסוים (DRD4-7R) על הקשר בין רגישות אימהית לבין בעיות התנהגות.

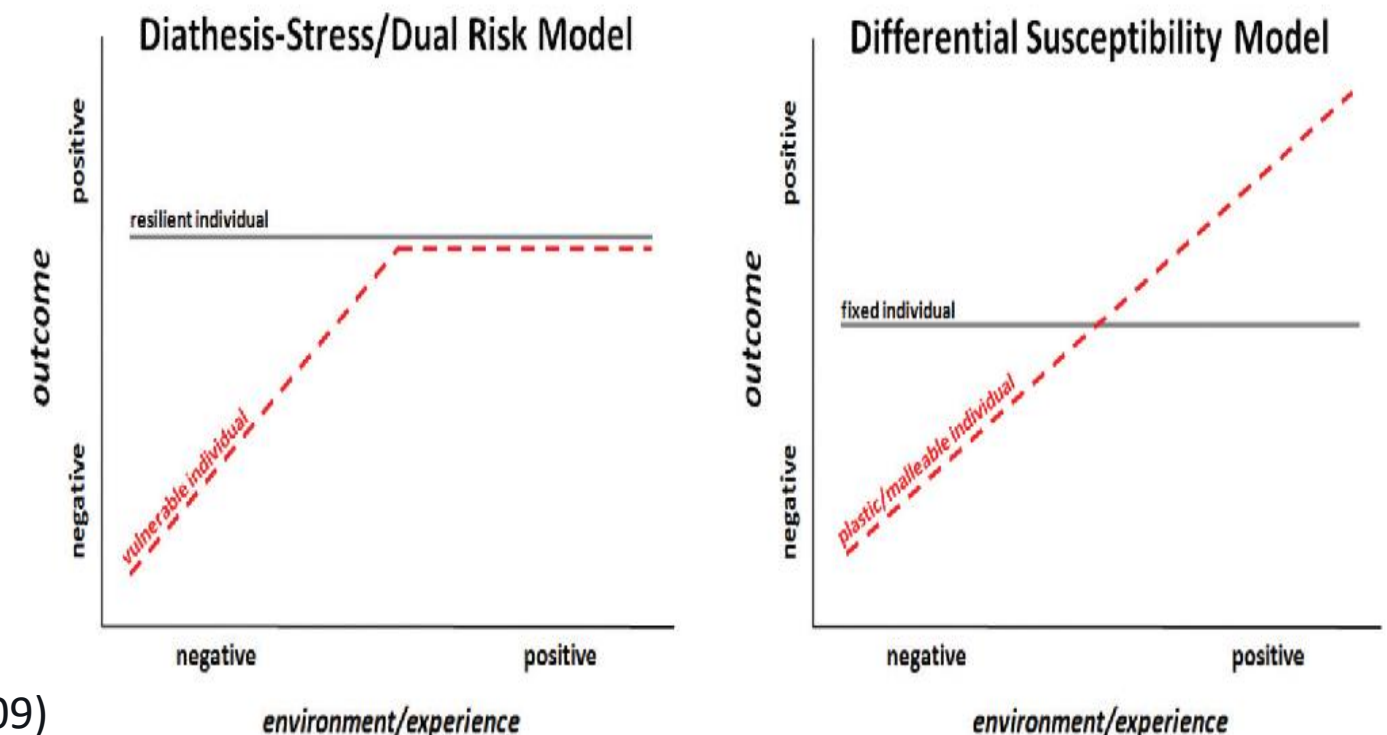
ילדים עם ה- DRD4-7R allele ועם אימהות לא רגישות הפגינו משמעותית יותר בעיות החצנה מאשר ילדים עם אותו מטען גנטי אבל עם אימהות רגישות.

לילדים עם ה- DRD4-7R allele ועם אימהות רגישות היו הכי מעט בעיות החצנה בעוד שלרגישות אימהית לא הייתה כלל השפעה על ילדים ללא ה- DRD4-7R allele.

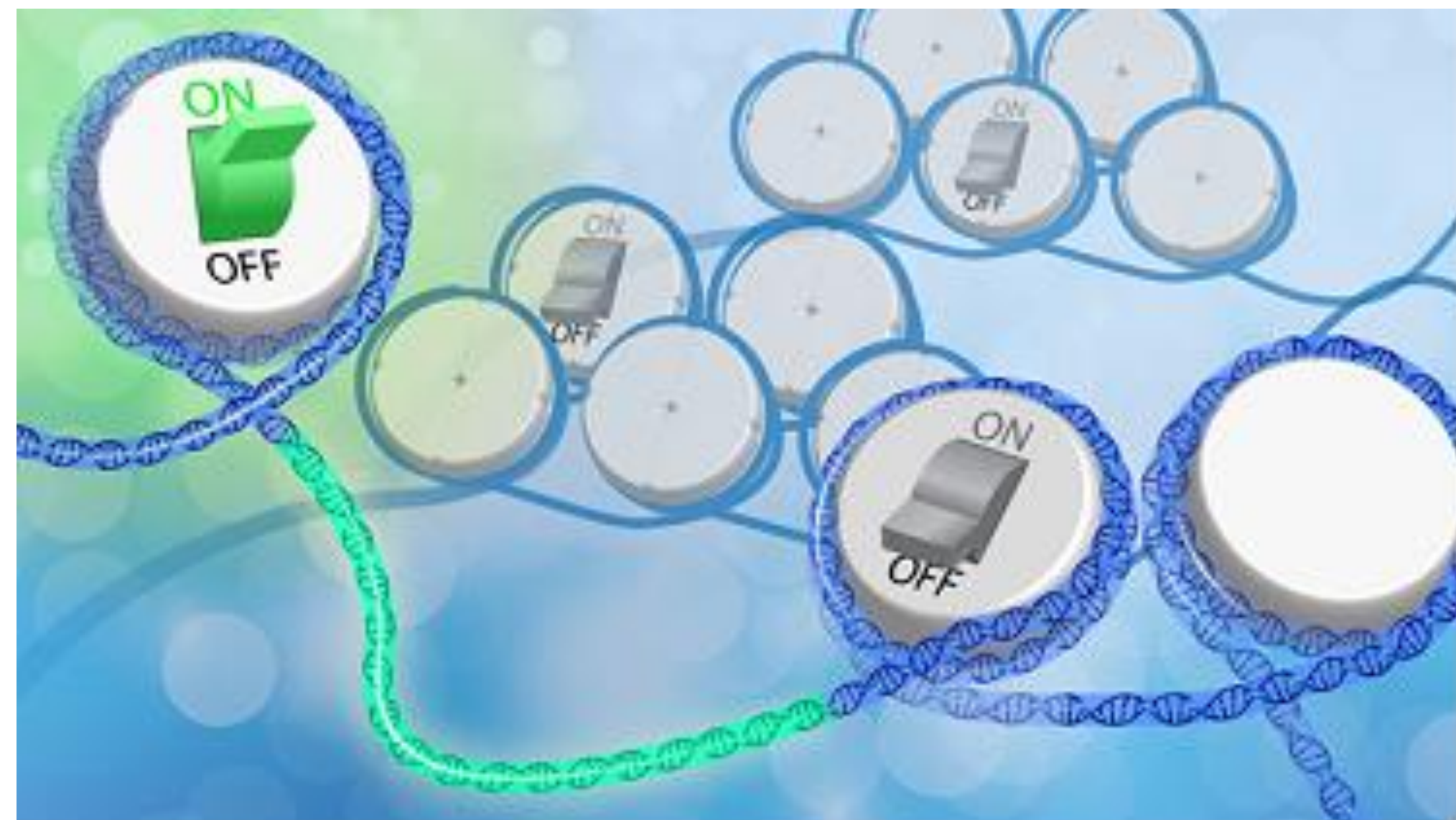
Bakermans-Kranenburg and Van IJzendoorn (2006)

(Pluess & Belsky, 2009)

חוויות חיים משפיעות על המערך הגנטי,
ומשנות את ביטוי הגן ואת הגנום עצמו

החוויה משנה את הגנים ופעילותם יוצרת שינוי
בהתנהגות ובמקרים מסוימים אלה מועברים
לדורות הבאים.

תקופה קריטית: הארכיטקטורה והתפקוד של המוח מושפע מחוויות ראשוניות

ההשפעה ההדדית בין גנים לחוויות מעצבת את המוח המתפתח

התפתחות בריאה יכולה להיות מאוימת לא רק על ידי נוכחות של דברים רעים שיכולים לקרות לילדים אלא גם על ידי היעדר של כמות ואיכות מספקים של חוויות שחיוניות לרווחה חיובית ומשגשגת.

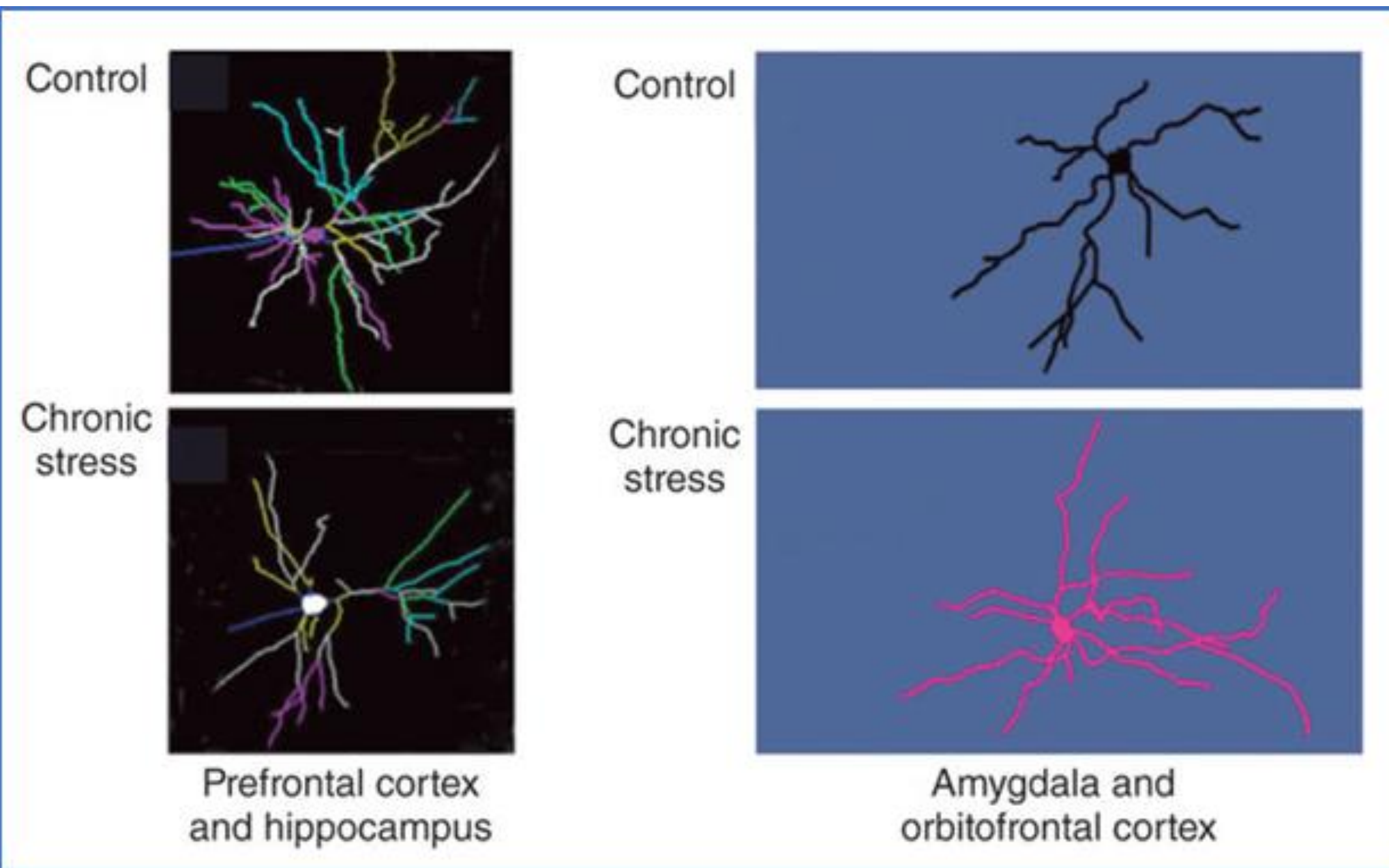
<https://www.ltl.org.uk/>

תקופה קריטית: הארכיטקטורה והתפקוד של המוח מושפע מחוויות ראשוניות

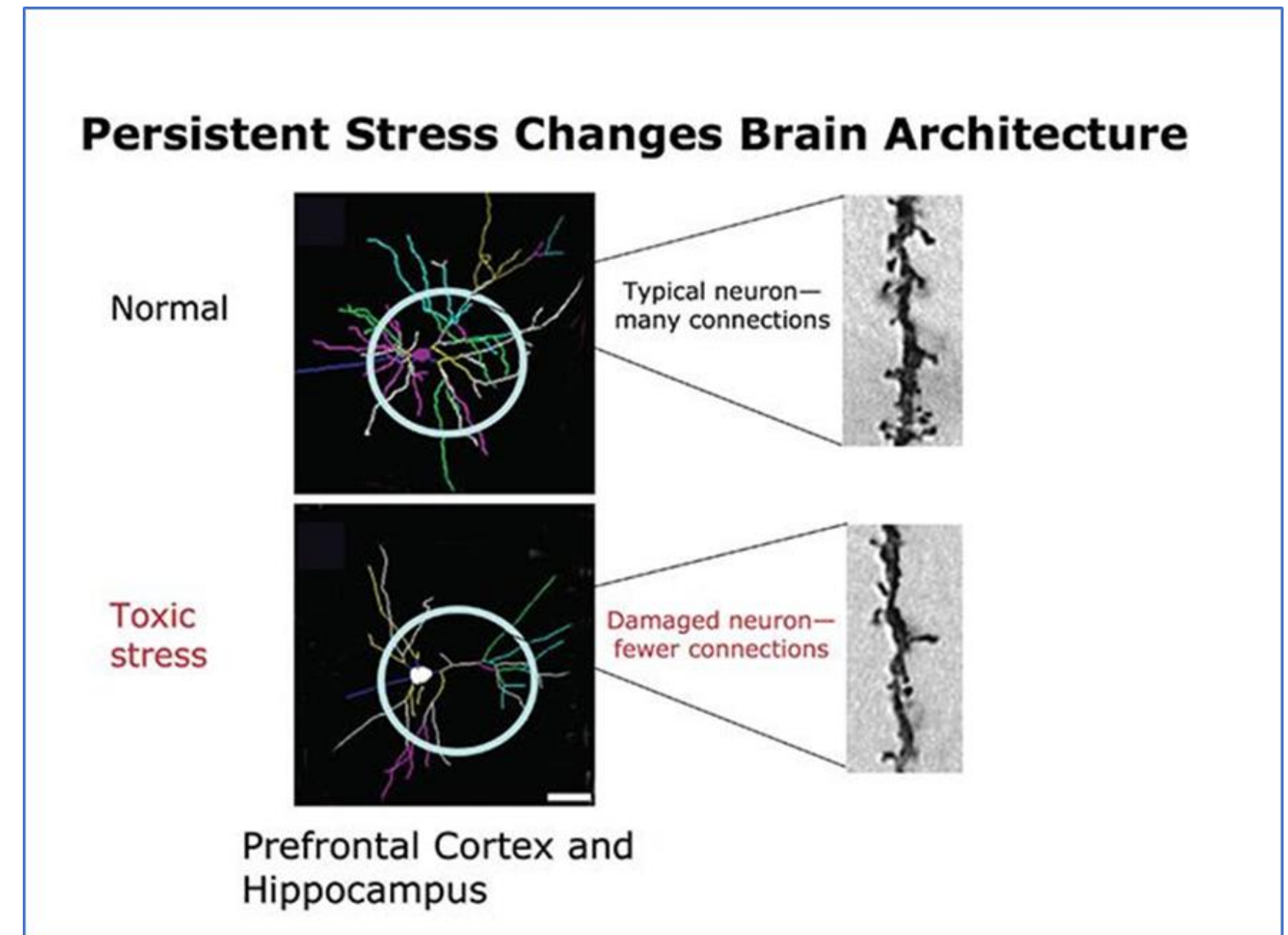
- רמות הורמוני סטרס מוגברות כרונית
- הבדלים אנטומיים במבנה המוח הקשורים לזיכרון ולתכנון
- נפח מוח קטן יותר
- חללי מוח מוגדלים
- פחות רקמה חיבורית

Davidson & McEwen, 2012; DeBellis & Putnam, 1994, DeBellis et. al., 1999a&b

תקופה קריטית: הארכיטקטורה והתפקוד של המוח מושפע מחוויות ראשוניות

McEwen, B. S., Nasca, C., & Gray, J. D. (2016)

<https://developingchild.harvard.edu/>

●
בחינת תזמון ומשך של תקופות
רגישות של התפתחות בטווח
רחב של התפתחות קוגניטיבית,
רגשית וחברתית.

Dobrova-Krol, van IJzendoorn, Bakermans-Kranenburg, & Juffer, 2010; Fisher, Stoolmiller, Gunnar, & Burraston, 2007; Pollak et al., 2010; Rutter, O'Connor, and the ERA, 2004; Smyke, Zeanah, Fox, Nelson, & Guthrie, 2010.

● מחקר התערבות מוקדמת בבוקרשט

● הוצאת ילדים למשפחות אומנה כאלטרנטיבה לבתי יתומים.

● ארבע קבוצות: בתי יתומים, אומנה לפני גיל שנתיים, אומנה אחרי גיל שנתיים, וביקורת

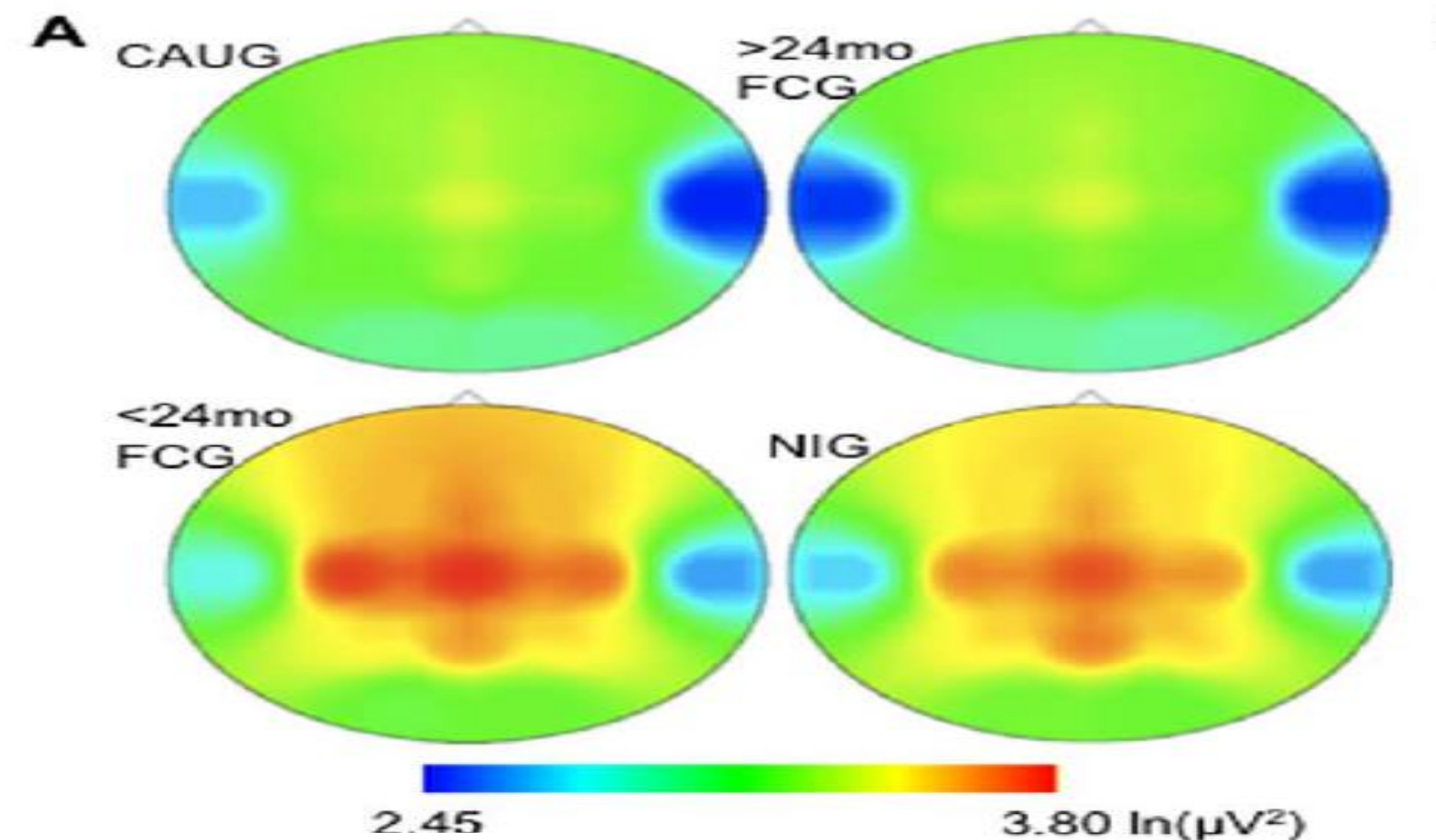
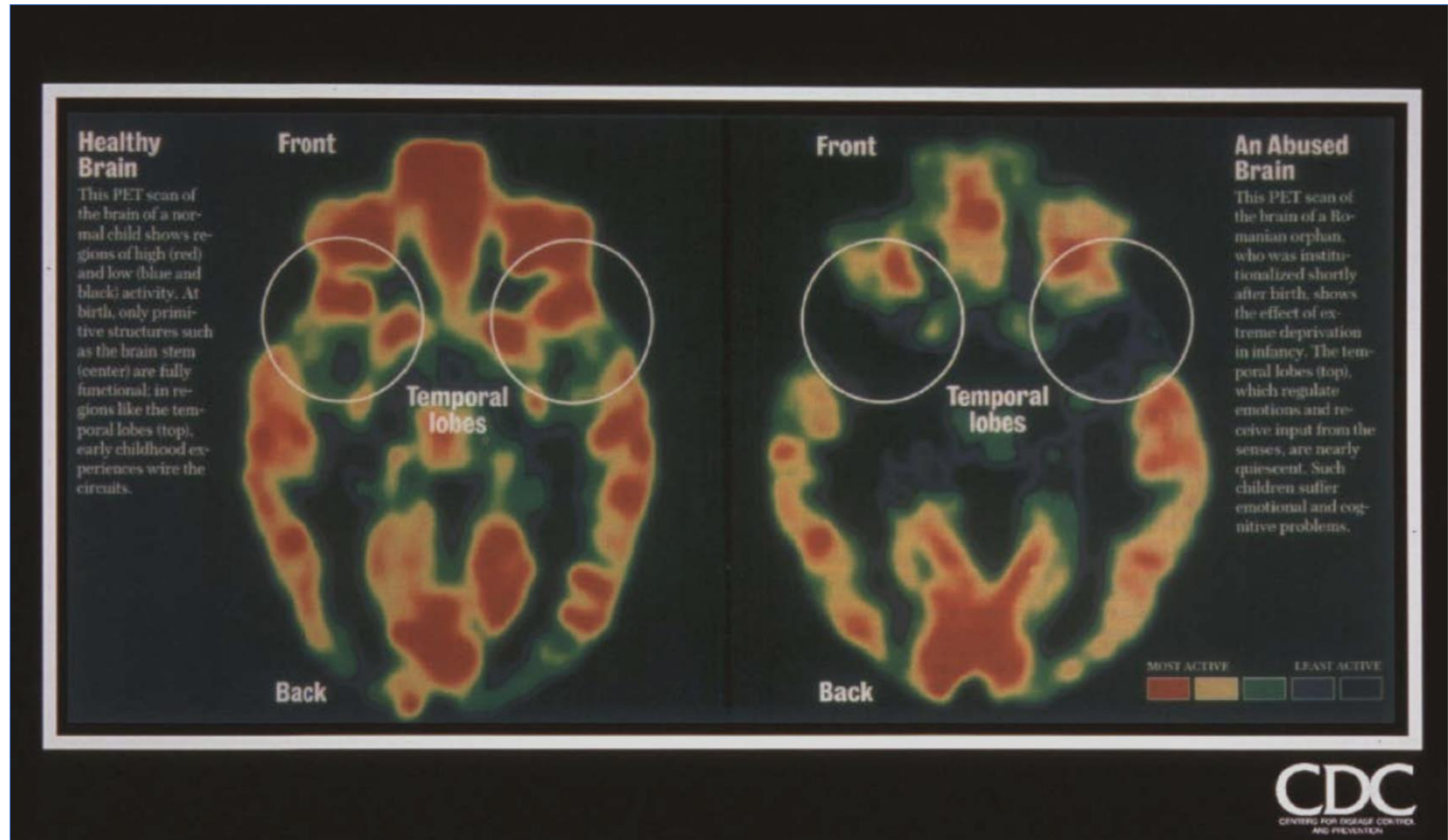

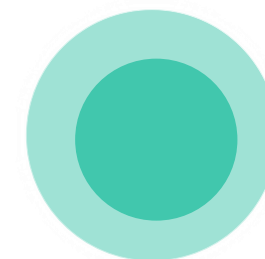
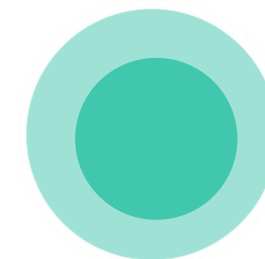
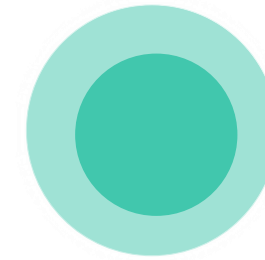
Figure 1. EEG scalp distribution of alpha power. (a) Scalp topography of alpha power demonstrating the timing effects for care-as-usual group (CAUG; $N=48$), foster care group placed after 24-months (>24mo FCG; $N=28$), foster care group placed before 24-months (<24mo FCG; $N=25$), and the never-institutionalized (NIG; $N=42$) group. (b) Mean alpha power across the sites for each group (* $p<.05$; *** $p<.005$). doi:10.1371/journal.pone.0011415.g001

היעדר של תשומת לב, תגובתיות והגנה מספקים שמותאמים לגילו של הילד ולצרכיו.

יותר ילדים בעולם המערבי סובלים מהזנחה מכל סוג אחר של פגיעה בילדים, USDHHS, (2002)

גורמת יותר נזק מכל פגיעה אחרת בילדים

Connell-Carick & Scannapieco, 2006; National Scientific Council on the Developing Child. (2012). The Science of Neglect: The Persistent Absence of Responsive Care Disrupts the Developing Brain: Working Paper 12. <http://www.developingchild.harvard.edu>

תחומי ההתפתחות השונים של הילד ארוגים זה בזה

הסביבה הרגשית של התינוק משפיעה על הנוירוביולוגיה ממנה המינד צומח (Balbernie, 2001; Seigal, 1999)

הרווחה הרגשית של הילד משפיעה על ההתפתחות הקוגניטיבית, הרפואית והמוטורית של הילד

אנחנו לא יכולים להפריד בין תחומי ההתפתחות של הילד!

הנחת התשתית הרגשית המיטיבה של ילדים חיונית לשאר היבטי ההתפתחות שלו או שלה

Davidson & McEwen, 2012; DeBellis & Putnam, 1994, DeBellis et. al., 1999a&b

התפתחות אנושית נקבעת על ידי קשרי גומלין פעילים ומתמשכים בין גורמים ביולוגיים לגורמים סביבתיים

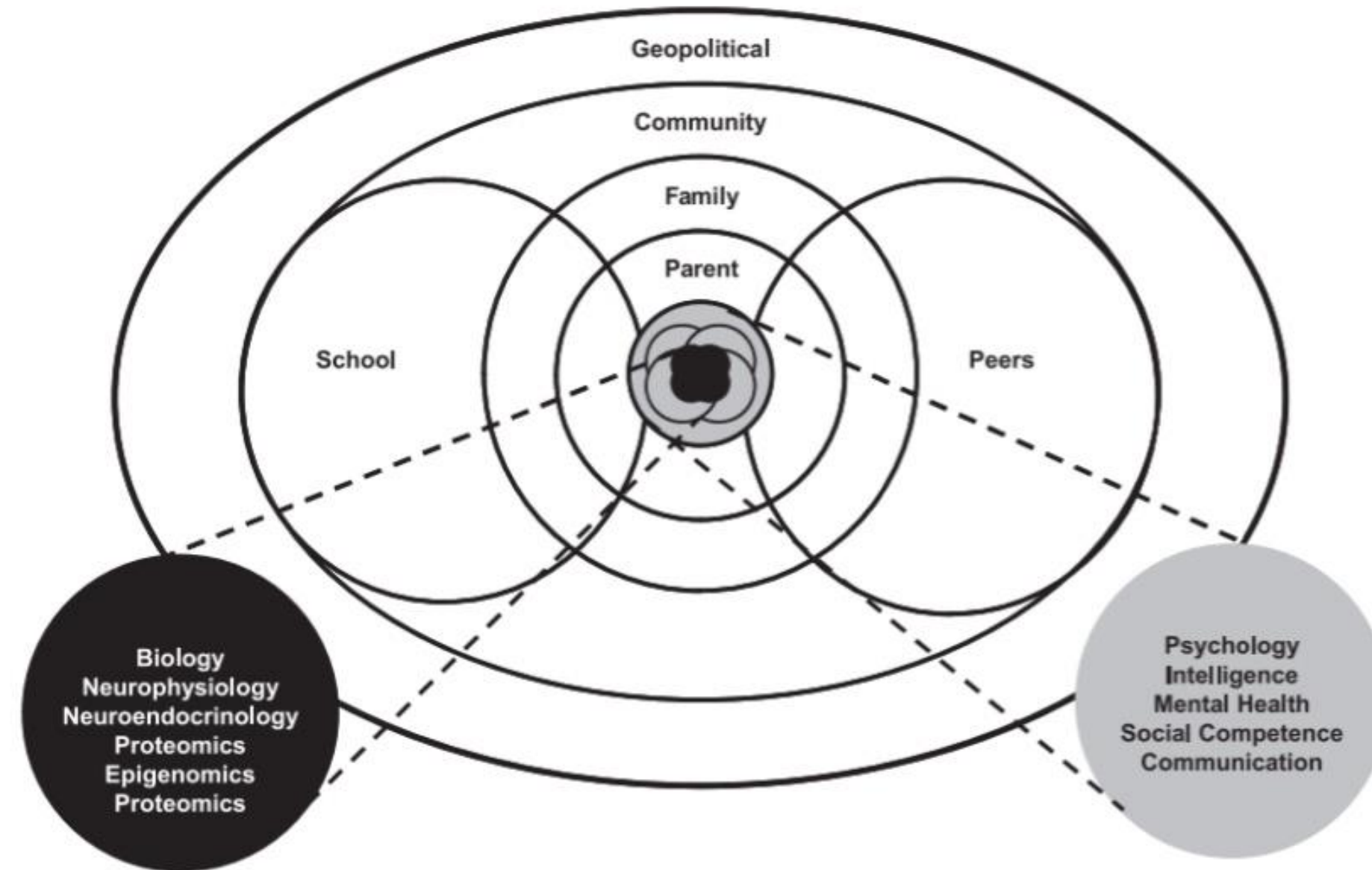

Figure 6. Biopsychosocial ecological system.

**הקשר בין ההורה והילד הוא הבסיס
לכל – כולל התפתחות רגשית,
קוגניטיבית וחברתית**

**בקשר יש (לפחות) שני אנשים:
הרווחה של הילד משפיעה על זו של ההורה
הרווחה של ההורה משפיעה על זו של הילד**

ילד הוא ילד הוא ילד. אז זהו, שלא...

הבדלים בינאישיים בין ילדים הם כה רבים ורחבים עד שקשה מאד להגדיר מהי התפתחות תקינה או לא תקינה.

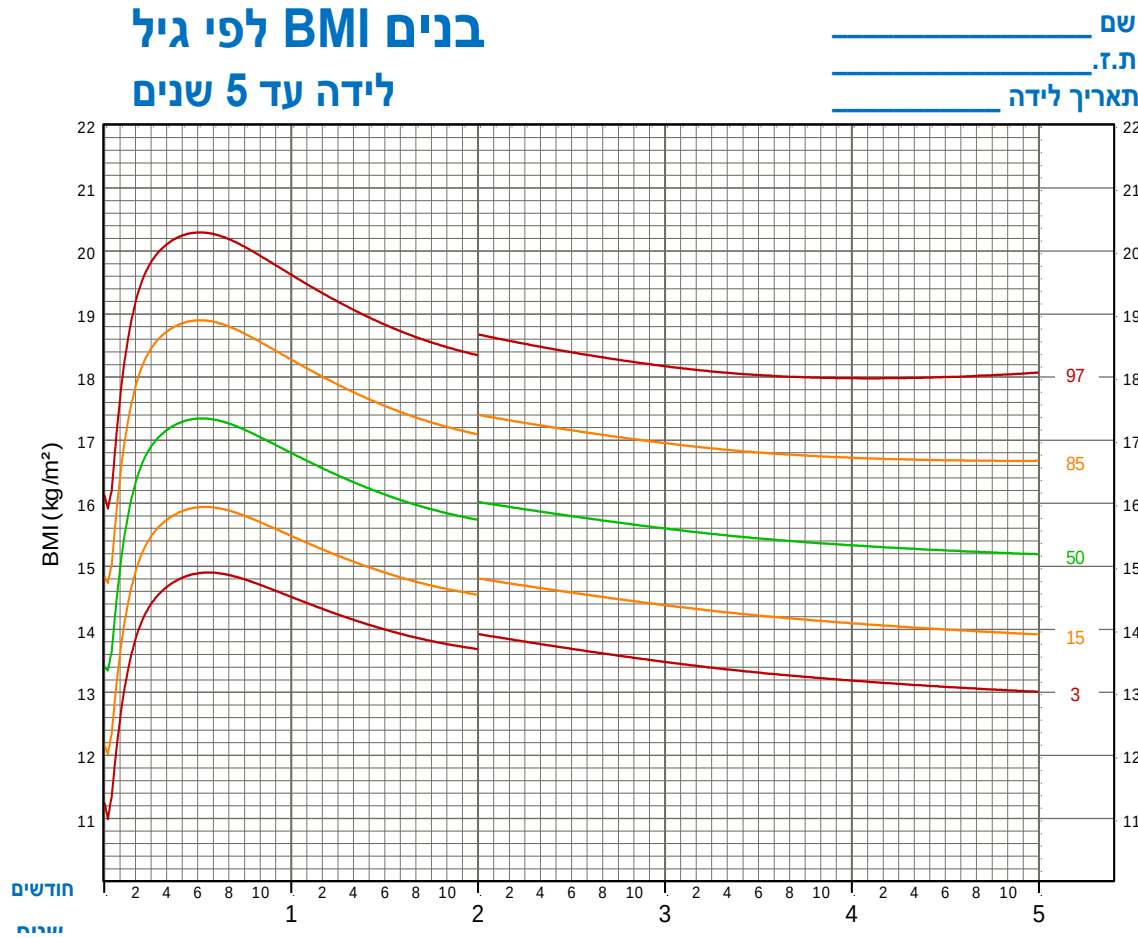
הצרכים, היכולות והמגבלות של ילדים משתנים מאד בהתאם לגיל, מין, תרבות, תחום התפתחות.

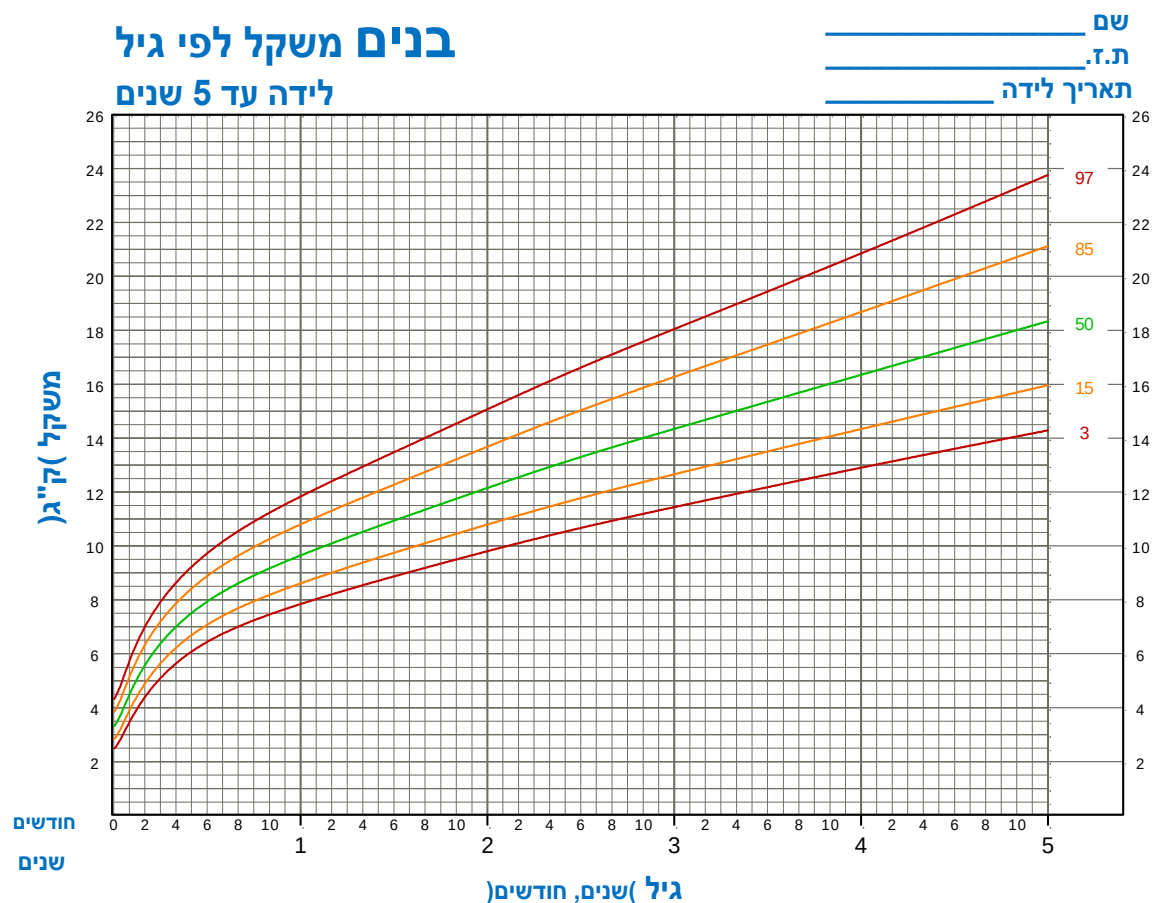
Shonkoff, J.P., & Phillips, D. (2000). *From Neurons to Neighborhoods: the science of early childhood development*

חשיבות קשר-הורה ילד להתפתחות מיטיבה של ילדים בגיל הרך | ד"ר דנה שי

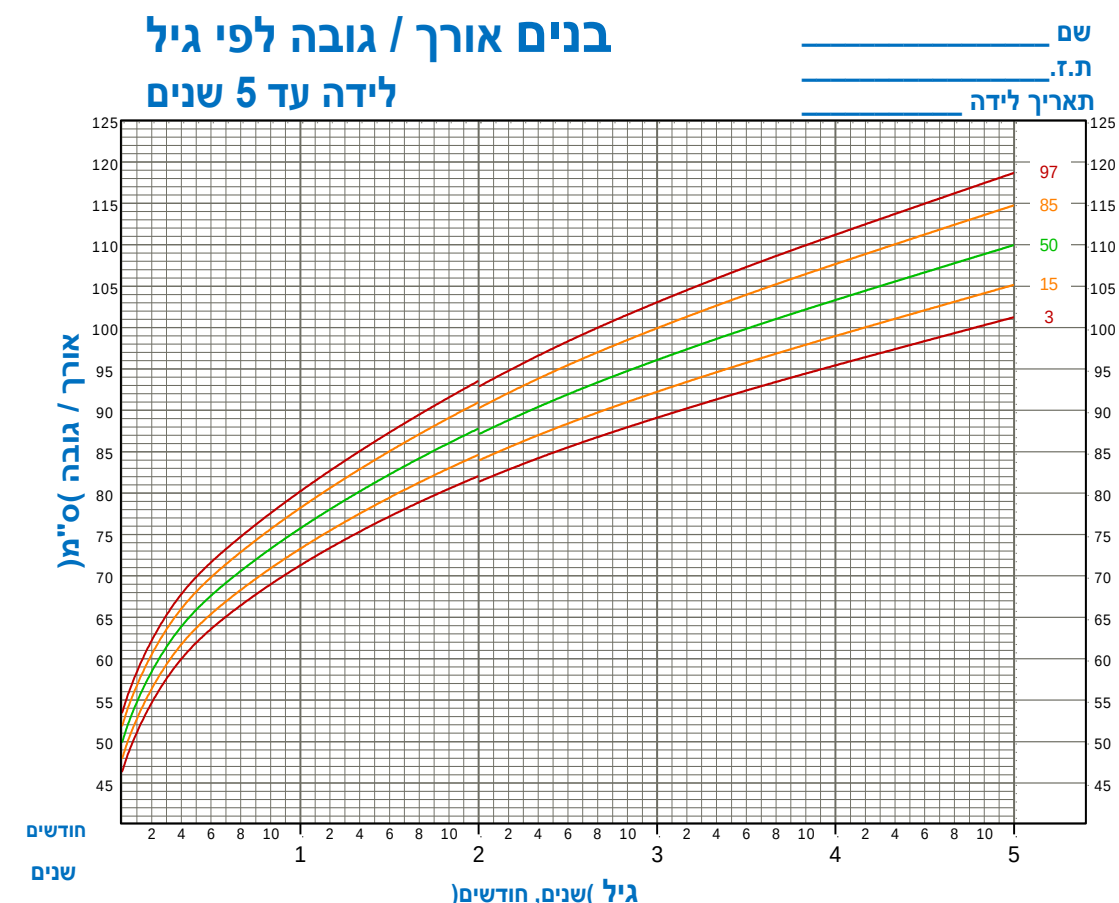
בנים BMI לפי גיל לידה עד 5 שנים

בנים משקל לפי גיל לידה עד 5 שנים

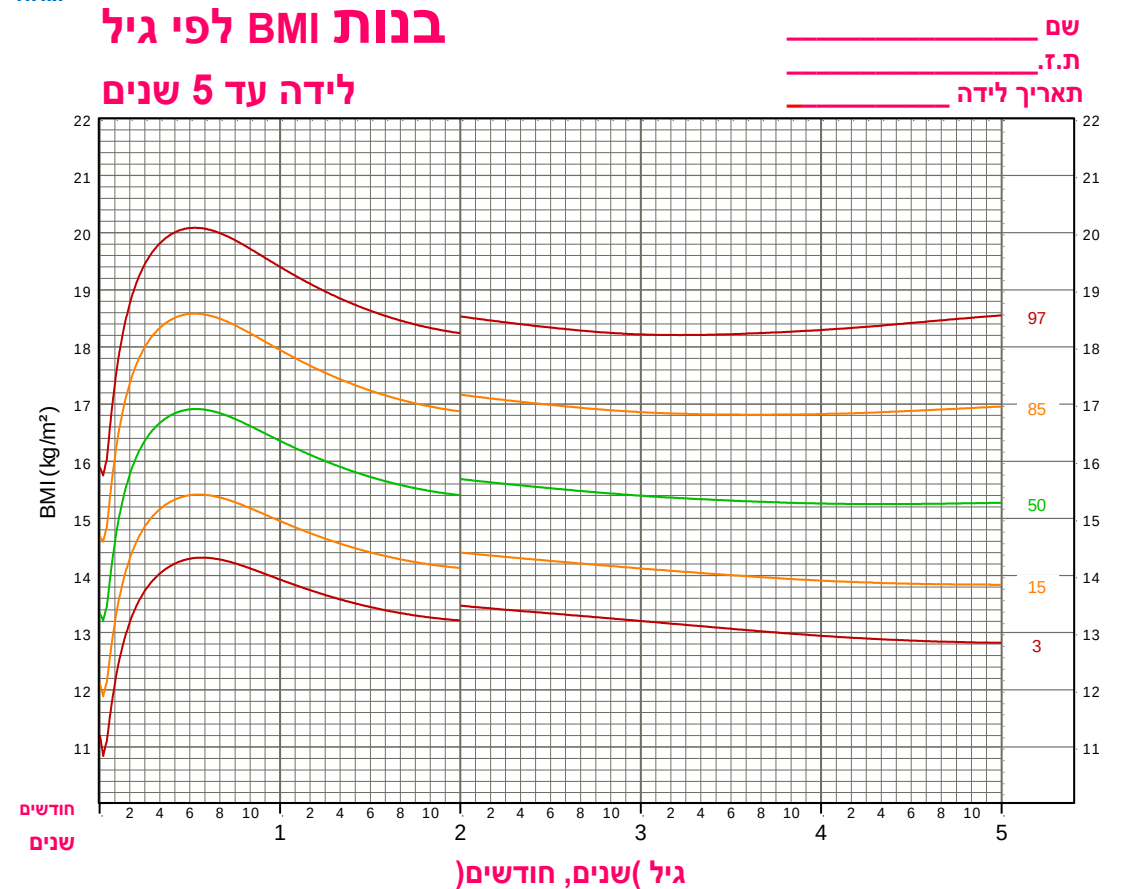
בנים אורך / גובה לפי גיל לידה עד 5 שנים

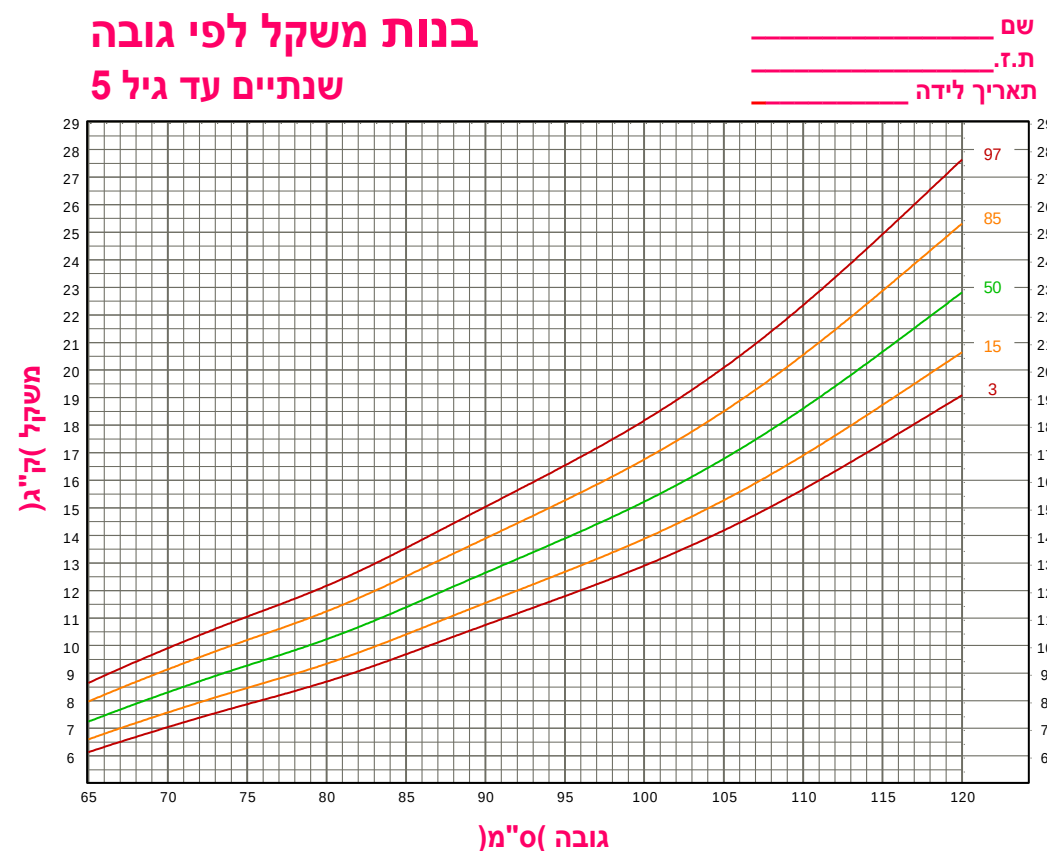
מקור: WHO Child Growth Standards 2006

מקור: WHO Child Growth Standards 2006

בנות BMI לפי גיל לידה עד 5 שנים

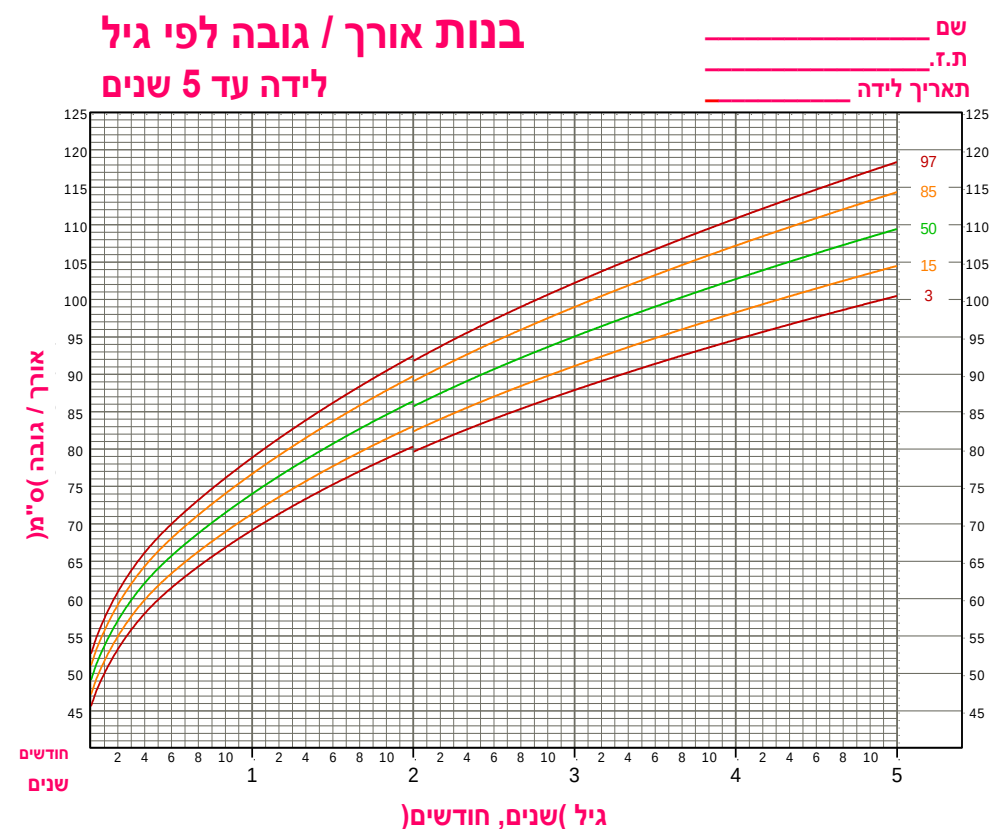

בנות משקל לפי גובה שנתיים עד גיל 5

מקור: WHO Child Growth Standards 2006

בנות אורך / גובה לפי גיל לידה עד 5 שנים

מקור: WHO Growth Reference 2007

מקור: WHO Growth Reference 2007

תחומי התפתחות מינקות ועד ילדות

תחום	גיל	0-6 חודשים	6-12 חודשים	12-24 חודשים (שנה-שנתיים)	24-36 חודשים (שנתיים-שלוש)	36-72 חודשים (שלוש-שש שנים)
מוטוריקה גסה מוטוריקה עדינה עניין יחסים עם בני גיל משחק	מוטוריקה גסה	שכיבה עד זחילה	ישיבה ואימון על הליכה	הליכה ואימון על ריצה	ריצה וקפיצה, מדרגות	תנועה חופשית ומגוונת
	מוטוריקה עדינה	יכולת להושיט ולהחזיק בחפצים	תפיסת אובייקטים קטנים; הכנסת אובייקטים	בניית מגדל	העדפת יד, השחלת חרוזים	שיפור השחלה, הפרדת תפקודי אצבע, בניה מורכבת יותר
	עניין	חקר הגוף, פני ההורה, העולם הבינאישי התאהבות בהורה	חקר הגוף, האובייקטים והחוקים. התאהבות העולם	חקר העולם והמרחב; חקר העצמי ("אני", "שלי")	מתעניין במשחקי בניה ויצירה, יכולת הריכוז וההקשבה מתארכים.	מתמצא היטב בסביבתו הקרובה מחוץ לבית. מציאות ודמיון מעורבבים
	יחסים עם בני גיל	עניין בהורה	התייחסות לאחר בזמן משחק	משחק ליד אחרים	משחק על יד ילדים אחרים, אבל לפעמים משחק גם איתם אוהב לשחק בחברת ילדים בני גילו ונוטה להשתעמם לבדו, משתף מבוגרים במשחק.	משחק בחברת ילדים, ומפגין חיבה מיוחדת לצעירים ממנו; מפתח יחסי חברות
	משחק	משחק עם ההורה	משחק סימבולי פשוט (חיקוי)	משחק סימבולי (טיפול בבובה)	מפתח משחק "כאילו", מסוגל לשנות דמות במשחק – משחק דמיוני סימבולי	משחק משחקי "כאילו". מספר חוויות ומשלבן עם הדמיון. קבלת תפקידים במשחק "כאילו" חברתי. שימוש באביזרים להעצמת המשחק והדמיון

מסוגלות
הורית

לחץ הורי

תמיכה
חברתית

זהות רב-
ממדית

שייכות

צרכים התפתחותיים משמעותיים בגיל הרך

התקשרות

חקירה

אינטראקציה

ציפייה

קשר

משחק

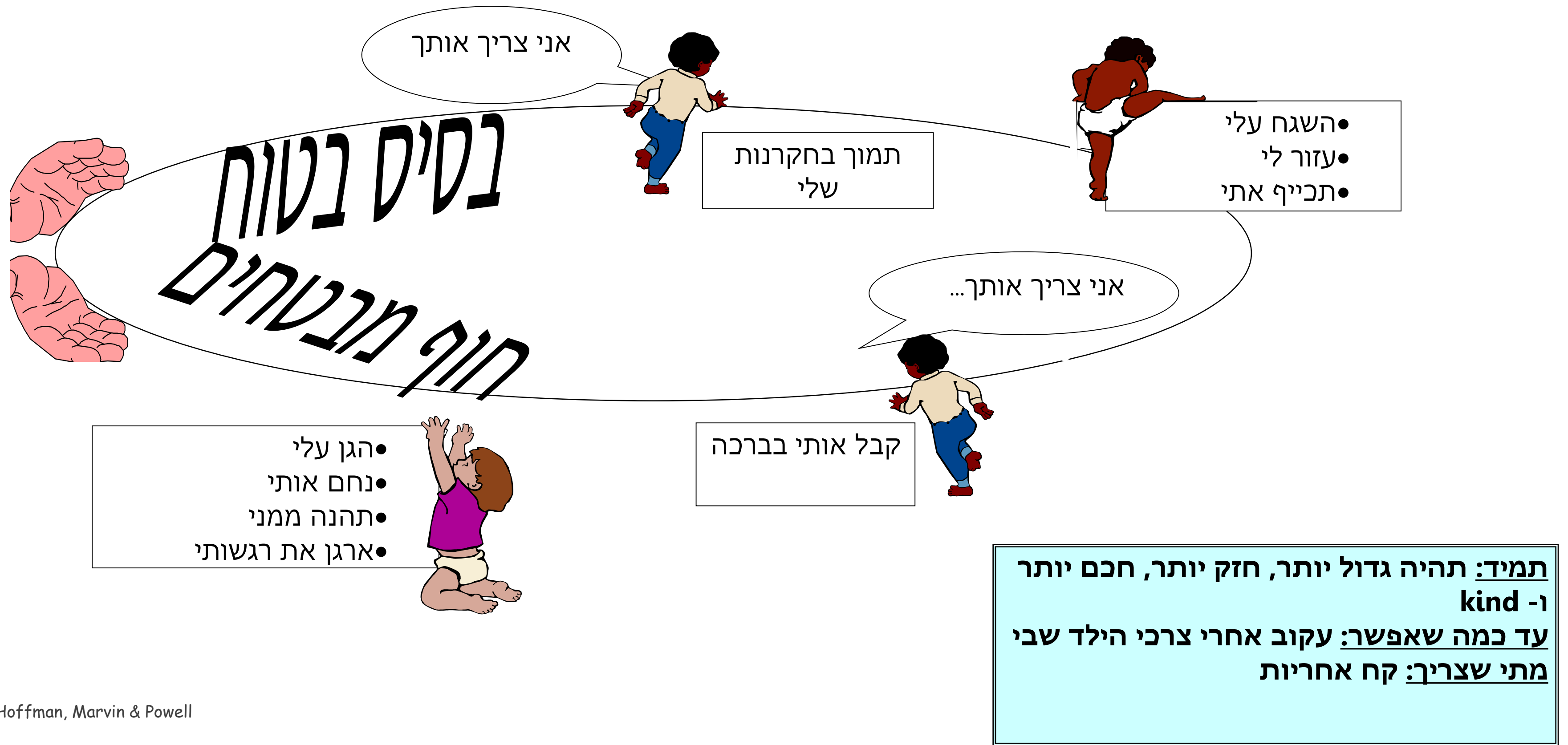
שייכות

שליטה

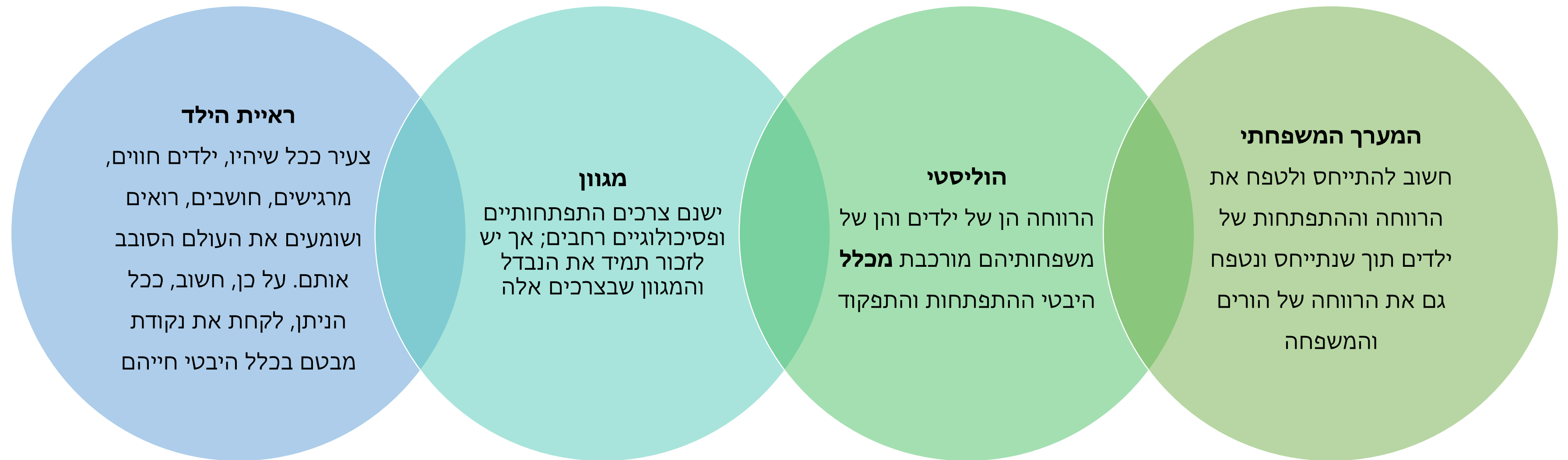
פועלות

מעגל ההתקשרות

© 2000 Cooper, Hoffman, Marvin & Powell

תודה על ההקשבה!

Dana Shai, Ph.D.
danamc@mta.ac.il

עקרונות התכנון ומסגרת המדיניות | נמעני ההנחיות – ילדים צעירים ומלווים

ליווי של אנשי מקצוע

מעורבות של בני הגיל השלישי

ITCN
INFANTS,
TODDLES,
CAREGIVERS
NEIGHBORHOODS

שכונות מותאמות
לפעוטות, ילדים
צעירים ומלוויהם

כל הזכויות שמורות לצלמים, אין להפיץ לשימוש מסחרי.

טיפול של אחים גדולים בקטנים

עקרונות התכנון ומסגרת המדיניות | דוגמה לעקרונות - הודו

משחקי	ירוק	בטוח	נגיש	מכיל
מושך תשומת לב	נוח ומוגן ממזג האוויר	בטוח להליכה ורכיבה גם בזמן הסחות דעת	קריא	מעורבות תושבים בתכנון ושקיפות
מגן מפני הסחות דעת	שקט	שטח מוגדר וברור	גמיש	יישום שוויוני ויסודי
מאתגר	בעל מגוון ביולוגי	"עיניים על הרחוב" וערבות הדדית	נקי מחסמים פיזיים ווירטואליים	מידע אובייקטיבי ומבוסס
מחויב לתרבות	מוטה אנרגיות מתחדשות וטכנולוגיות ירוקות	מכבד פרטיות	שירותים נגישים, אמינים וצפויים מראש	הוגן לכל, ולא רק לבעלי המקום

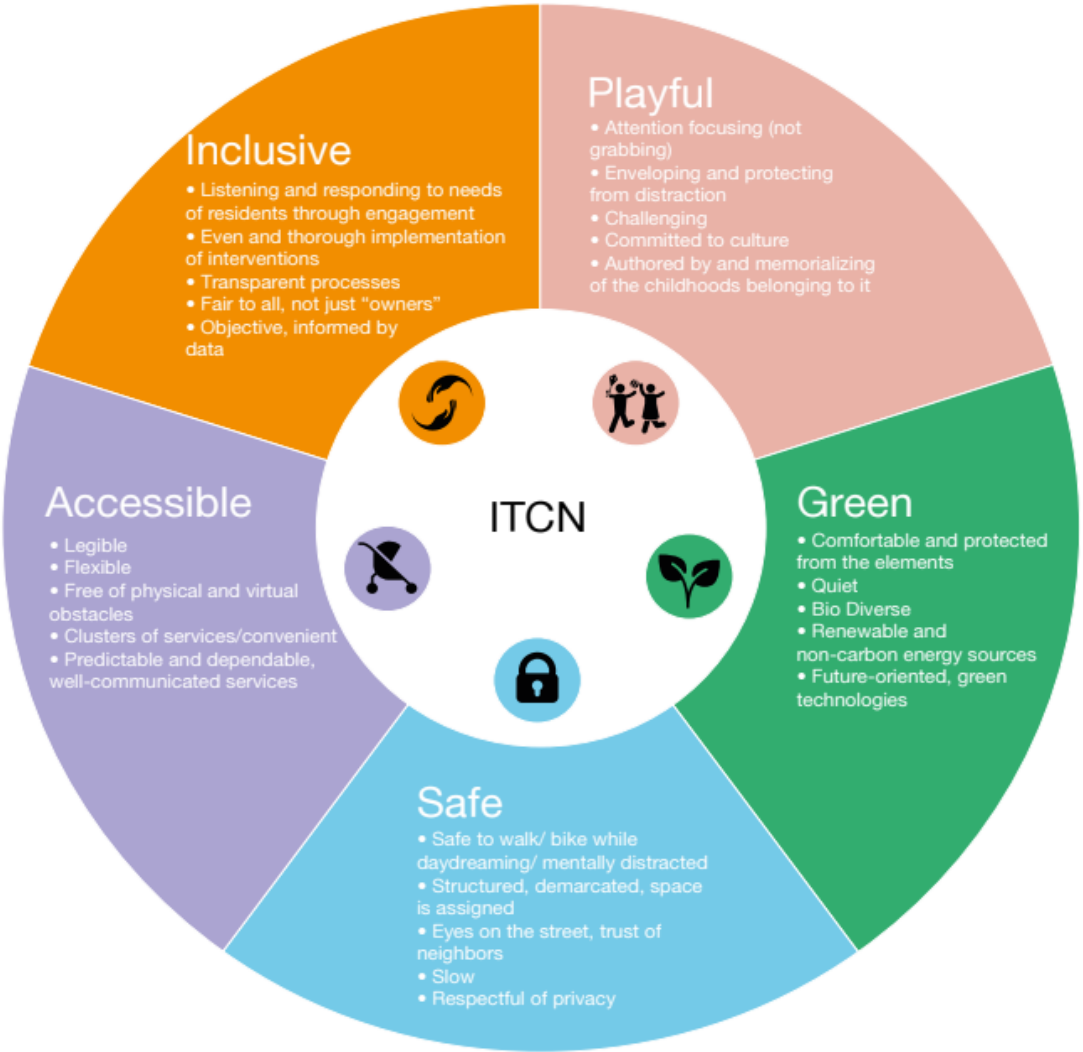

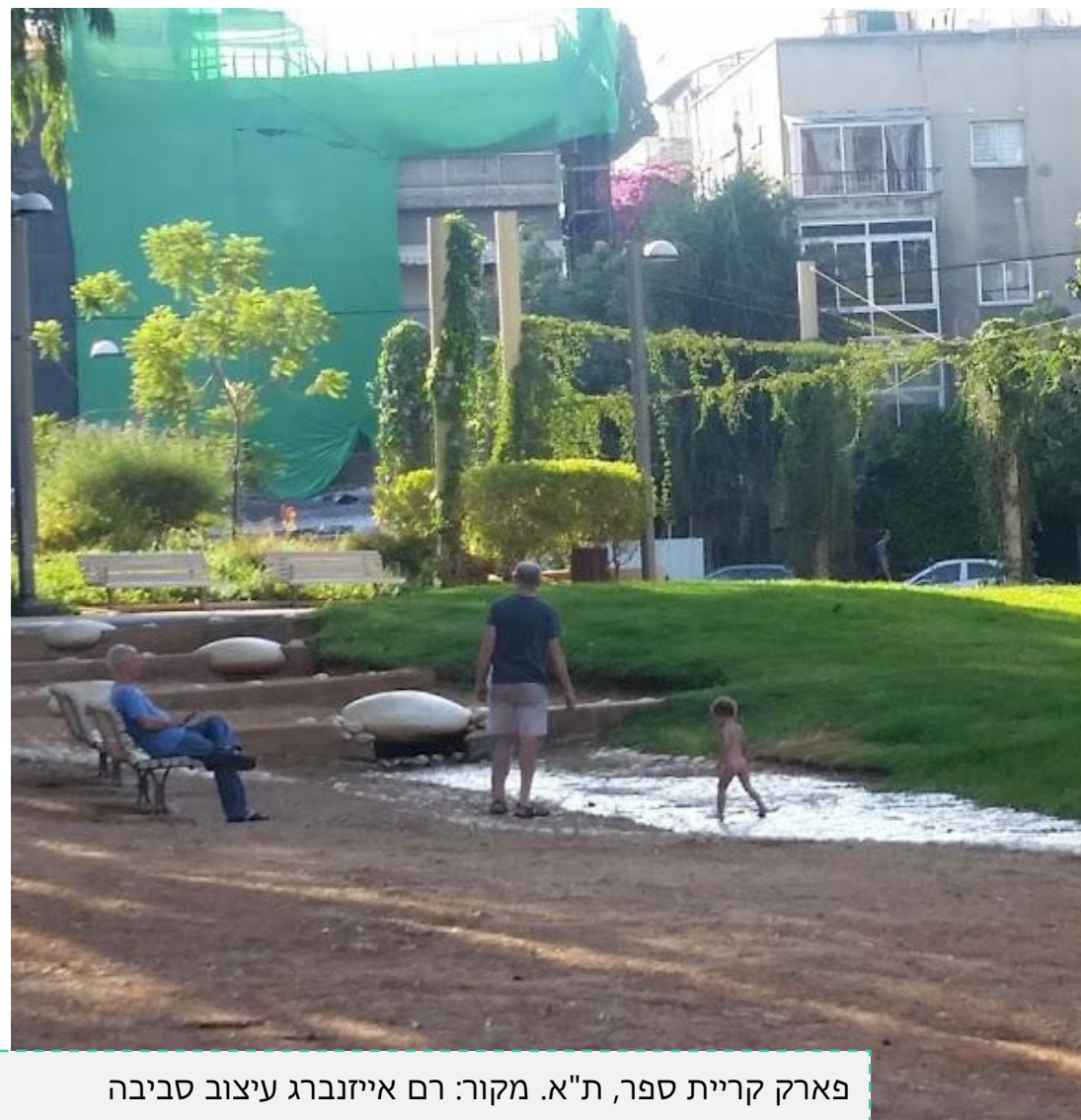
Figure 1.18: Objective of the ITC Neighbourhood

עקרונות התכנון ומסגרת המדיניות | הצעה לעקרונות תכנון בישראל

Figure 1.18: Objective of the ITC Neighbourhood

דוגמה | שילוב עצים (ועצים בוגרים) לטיפוס/ שילוב מגוון סוגי חומרים

פארק קריית ספר, ת"א. מקור: רם איזנברג עיצוב סביבה

חויית/מאפשר

מעורר דמיון

מאפשר חקירה וגילוי

מעודד קשר ישיר

מסקרן

פתוח לפרשנות

מעניק חוויה רב חושית

מכיל מורכבויות

מאפשר סיכון מחושב

גמיש

מאתגר

עקרונות התכנון ומסגרת המדיניות | עקרונות מוצעים לתכנון בישראל

דוגמה | שילוב חצרות וטבע בחצרות בתי ספר

טבעי

מפגש עם חיים לא-אנושיים (צמחיה, בע"ח)

משתנה במשך הזמן (שעה, עונות, שנים)

מאפשר מגע עם ה"לא עשוי"

משתלב עם סביבתו הטבעית

מבטא את "רוח המקום"

כולל פראיות וגולמיות

מקור:

- "הנחיות לתכנון ובטיחות של גן המשחקים הטבעי בחצר מוסדות החינוך", משרד החינוך (2018). צילום ותכנון: יפעת גל שפיזמן תכנון נוף.
- גג בית ספר בשכונת רמות בירושלים (אדריכל: ניר קוז) ביצוע וצילום: רב נוי.

דוגמה | שילוב אמצעים להתמצאות קלה עבור ילדים בעירובי

מקור: מסמך ההנחיות של טיראנה, אלבניה.

קריא/נגיש/מזמין

בממדים המתאימים לילדים
ממקד (ולא לוכד) את תשומת הלב
נקי מחסמים פיזיים ווירטואליים
מתאים לילדים עם צרכים מיוחדים
עוטף ומגונן מפני הסחות דעת
ייחודיות המאפשרת זיהוי

דוגמה | אמצעי הגנה מתנאי האקלים

בטוח/מוגן

בטוח לזחילה, הליכה, ריצה, נדנוד ורכיבה – גם בעת הסחת דעת

נוח ומוגן מפגעי הסביבה

מוגן מפני זיהומי רעש, אוויר וכדומה

מבטיח ביטחון פיזי של הילדים

מאפשר שמירה על קשר העין עם הילדים, גם ממרחק

מפגש בטוח עם האחר והשונה

מקור: נחל כופר ברמת גן, עיצוב וצילום: רם איזנברג עיצוב סביבה.

דוגמה | תכנון כל החלל, ולא רק אזורי המשחקים, בהתאמה לילדים צעירים ומשפחותיהם

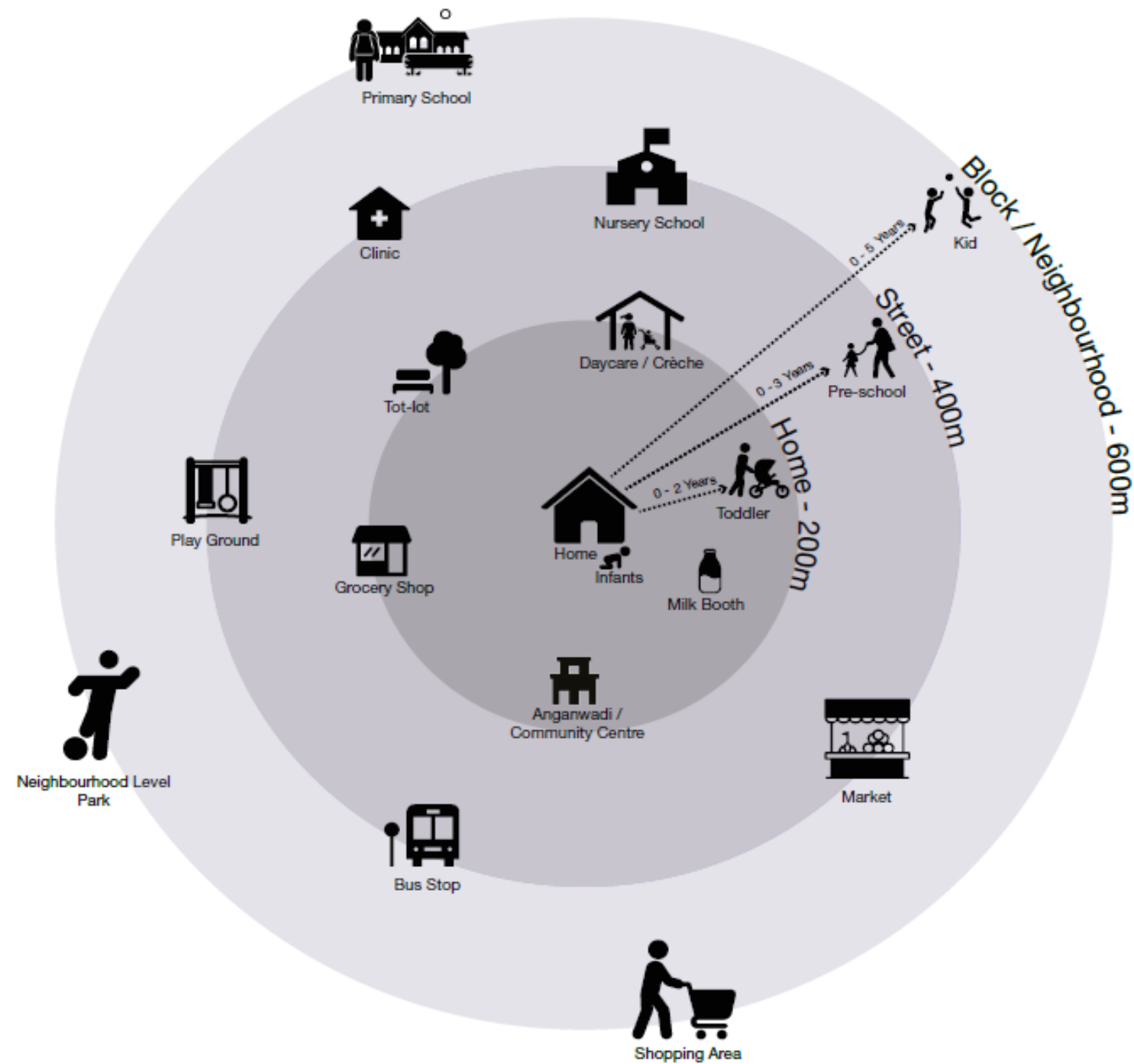

מקור: שדרות בן גוריון, ת"א-יפו. צילום: גידו סגל.

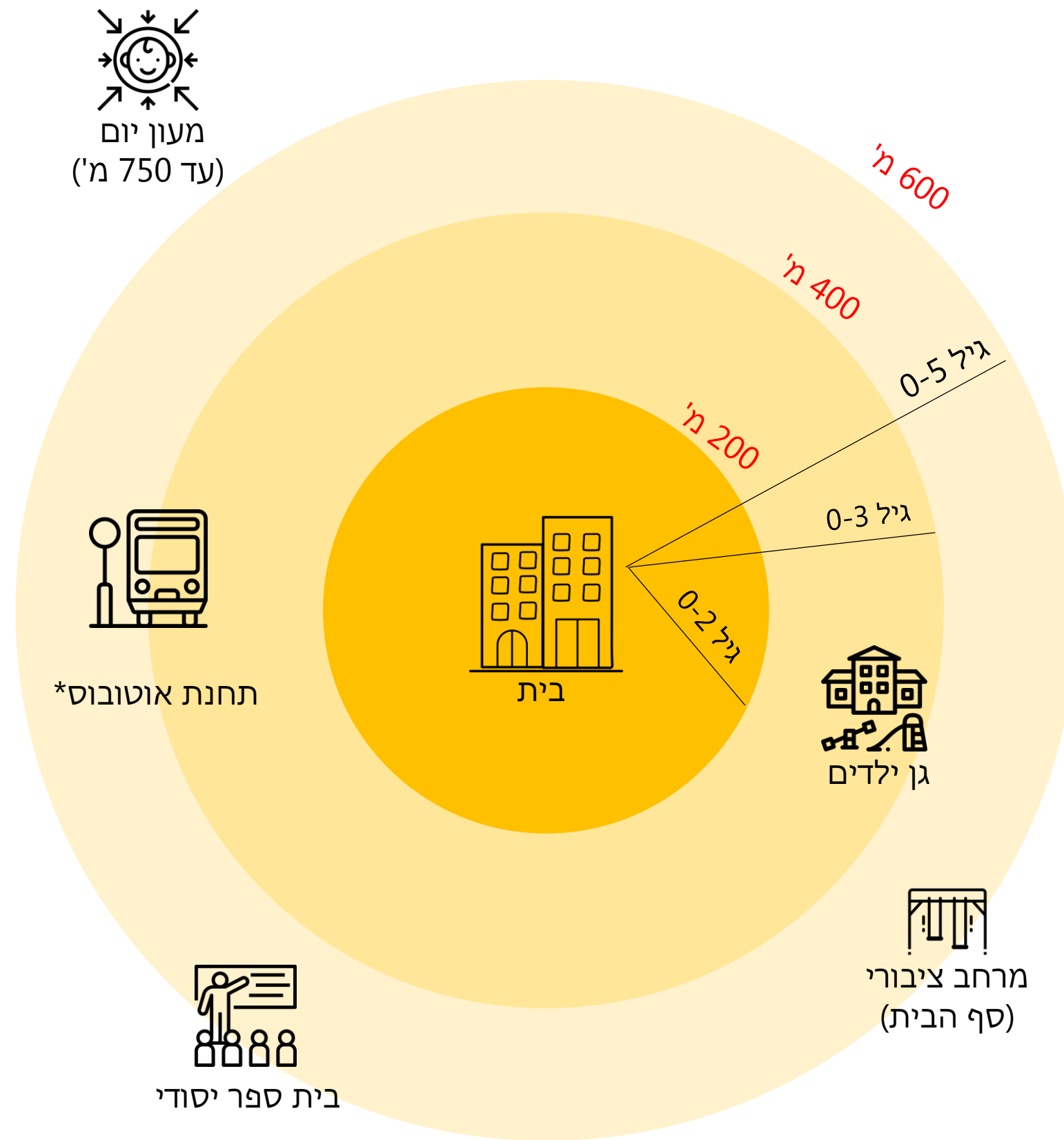
מכיל

פתוח לכל האוכלוסיות
מותאם לתרבויות המשתמשים
מאפשר שהיית מלווים
ריבוי ושילוב משתמשים ופעולות
הקשבה ותגובה לצרכי המשתמשים
יישום שוויוני, יסודי ושקוף
מבוסס על נתונים

מה בסביבת המגורים? שירותים ומרחקים מומלצים לילדים צעירים ומשפחותיהם בארץ ובעולם

מתוך: מסמך הנחיות תכנון לילדים צעירים ומשפחותיהם, הודו

מרחקים ע"פ המדריכים:

1. המדריך להקצאת שטחים לצרכי ציבור, 2016
2. הנחיות לתכנון ותפעול שירות תח"צ באוטובוסים, 2016

* עבור מרחב עירוני של 100,000 איש ויותר.
Rights For icon reserved for Flaticon.com

שירותים מוסדרים ללא פריסה מוצעת:

מה בסביבת המגורים? דוגמאות מצורות מגורים שונות בישראל – פריסת גני ילדים כמקרה לדוגמה

תושבים	תל אביב יפו (דרום רובע 3)	בני ברק (שיכון ה)	אשדוד (רובע ה)	עראבה
צפיפות (תושבים/דונם)	443,900 17.2 (8.5 in city)	193,800 26.3	222,883 4.7	24,972 0.3
תושבים ברדיוס 250 מ' (הערכה)	10,148	15,517	2,773	177
% שנתון ילדים בני 0-9	1%	3.4%	1.6%	2.4%
סה"כ ילדים בגילאי 0-9	913	4,748	400	38
סף כניסה לגני ילדים (30 ילדים בכתה, 3 שנתונים)	10	53	5	0

שטח: 590 ד'

סדר יום | מפגש 1 – "מסגרת חשיבה"

יום א' 3.11.2019 | 13:30-9:45
בית המדפיס (JVP), דרך חברון 24 ירושלים

התכנסות

10:00-9:45

דברי פתיחה והיכרות עם חברי הועדה

יו"ר ועדת ההיגוי, מר גנאדי קמנצקי, מנהל אגף בכיר מיפוי ותכנון
במשרד החינוך

גב' דניאלה בן עטר, נציגת קרן ברנדון ליר בישראל

ד"ר אמילי סילברמן, הקליניקה האורבנית, האוניברסיטה העברית

גידו סגל ותמי גבריאל, גבריאל-סגל

הרצאת פתיחה: "התפתחות הילד
בסביבה עירונית"

ד"ר דנה שי, ר' מכון SEED, המכללה האקדמית ת"א-יפו

עקרונות התכנון ומסגרת מדיניות

גידו סגל ותמי גבריאל, גבריאל-סגל

סיכום המפגש ודיון משותף

ארוחת צהריים קלה

11:00-10:00

11:30-11:00

12:15-11:30

13:00-12:15

13:30-13:00

ליצירת קשר: גבריאל-סגל, מנהלי פרויקט
דואר אלקטרוני: office@gavseg.com | טלפון: 03-9711411

